

SOCIETAT CIVIL

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2016

Síntesi de resultats

La Garrotxa 2015

Dades que ajuden les entitats a transformar la societat

Abril de 2016

El Panoràmic de les entitats de la Garrotxa 2015

Edita

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Autors/es

Montse Fernández i Pau Vidal

Abril 2016

Continguts

Presentació	4
1. Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)	6
2. El Panoràmic	9
3. El món no lucratiu a la Garrotxa	12
4. Les persones	16
4.1. Persones associades	17
4.2. Persones voluntàries	20
4.3. Persones contractades i col·laboradores autònomes	24
4.4. Els òrgans de govern	27
5. Els recursos econòmics	30
5.1. Volum econòmic	31
5.2. Fonts de finançament	33
5.3. Despeses	38
5.4. Fiscalitat	39
5.5. Banca ètica	42
6. Espais i equipaments	43
6.1. Les seus	44
6.2. Equipaments	46
6.3. Espais públics oberts	50
7. Present i futur	52
7.1. Temes prioritaris per a les entitats	53
7.2. Reptes del món no lucratiu expressats per les entitats	58
8. Annexos	62

Presentació

Cada vegada és més evident que estem en un canvi d'era, un moment de transició cap a una nova manera de fer, de ser i d'entendre la vida que, entre altres aspectes, posa l'accent en la participació social com un clar valor afegit. Que la ciutadania s'impliqui en els afers comuns no només és una mostra de civisme i d'interès per allò que és de tothom, sinó que parteix de la confiança i la creença que, entre tots, podem millorar les condicions de vida del conjunt de la població i, a més, trencar amb els conceptes d'individualisme i solitud que des de fa unes dècades han servit per definir la nostra societat.

Aquesta participació social existeix de moltes formes diferents, però una de les més destacades és aquella que té a veure amb l'associacionisme i el voluntariat. Són moltes les associacions actives que existeixen a Olot i a la comarca i que, a través del voluntariat i dels centenars de persones que en formen part, dediquen molts esforços a potenciar la ciutat i omplir-la de vida. Aquest factor, sumat a la riquesa d'aquest teixit que és present en gairebé tots els àmbits: educatiu, cultural, social, esportiu, juvenil, mediambiental... aporta un valor a la ciutat que, com a Administració, hem de reconèixer i donar-hi suport. Ens cal treballar plegats perquè les associacions són generadores de canvi, detectores de necessitats socials i enriqueixen la qualitat de vida de les ciutats. Són un factor clau per assolir la cohesió social. Unir-nos i col·laborar és el gran repte que cal assolir si volem, entre tots, crear una ciutat més amable.

Els canvis legislatius i la gestió diària que suposa el dia a dia de qualsevol associació han anat incrementant amb els anys. Aquest fet, ha provocat que el temps de dedicació als objectius i a l'essència per la qual es van crear es vegi reduït i s'hagi de compatibilitzar i compartir constantment amb la burocràcia i la gestió administrativa. Des de l'Administració local hem de poder estar al costat del teixit associatiu, no només per compartir i definir conjuntament actuacions, sinó també per facilitar aquesta gestió i aconseguir que les associacions puguin dedicar el seu temps a les fites, objectius i actuacions per les quals es van crear.

Amb El Panoràmic de les associacions de la Garrotxa hem pogut copsar quina és la situació actual del sector. Per aconseguir anar més enllà i canviar les

dinàmiques actuals ens calia conèixer de ben a prop com són, com estan i què necessiten les associacions de la comarca. Una anàlisi que ens servirà per construir conjuntament (Administració local i associacions) una nova manera de fer. Un servei de ciutat diferent: el Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA). Útil, real i que potencii i acompanyi la gran tasca de les associacions olotines. Un servei capaç de donar resposta a les necessitats i preocupacions, que ajudi a reconèixer i a posar en valor la tasca de milers de persones que voluntàriament ajuden a fer d'Olot una ciutat millor.

Olot, abril de 2016

Josep Berga i Vayreda

Regidor de Benestar Social, Cultura i Drets Civils

1. Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)

La Garrotxa és una comarca que té un gran teixit associatiu. Són moltes les associacions actives que existeixen i que a través del voluntariat i dels centenars de persones que en participen, dediquen molts esforços a potenciar i donar vida a la comarca. La tradició associativa garrotxina és un fet innegable i és gràcies a elles que moltes de les activitats es poden dur a terme: des d'activitats puntuals d'una única associació fins a tota una programació de Festes del Tura.

Aquest factor sumat a la riquesa del teixit associatiu, que és present en gairebé tots els àmbits (educatiu, cultural, social, esportiu, juvenil, mediambiental,...) justifica i evidencia encara més la necessitat de donar suport i acompanyar a aquestes entitats des de l'administració per tal que conjuntament puguem fer de la Garrotxa una comarca més activa, participativa i, en definitiva, millor.

Aquest és el punt de partida des del qual l'Ajuntament d'Olot planteja la necessitat de crear un servei comú de ciutat que doni suport a les associacions de tot el municipi. Partim de la necessitat d'engegar aquest servei a Olot, amb la intenció d'ampliar-lo a la comarca a mig termini.

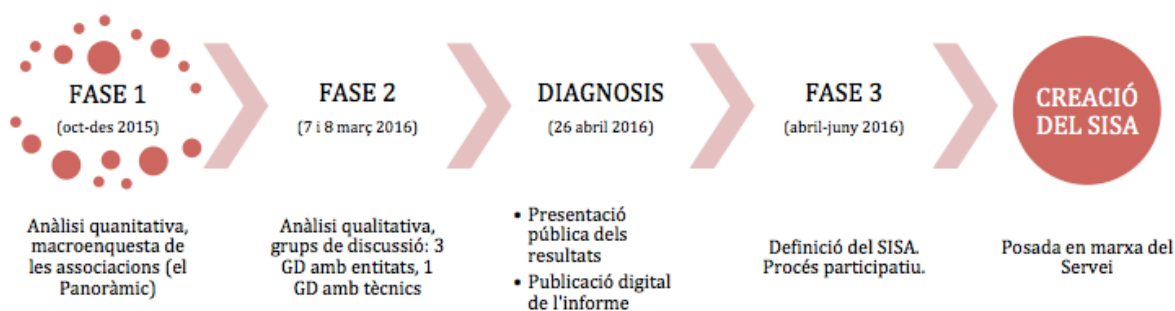
Actualment, les associacions es relacionen bàsicament amb els tècnics de l'administració amb els quals comparteixen àmbit, raó de ser. Un club esportiu es relacionarà amb Institut Municipal d'Esports de la ciutat, una AMIPA amb l'Institut Municipal d'Educació, una entitat d'àmbit social amb el Consorci d'Acció Social... i així respectivament en tots els àmbits llevat de casos puntuals de col·laboracions entre entitats de diferents àmbits.

La divergència d'agents que treballen amb associacions a la ciutat implica també divergència de criteris, recursos i maneres de col·laborar que aporten molta riquesa en l'àmbit específic de cada associació, però que en canvi, no garanteixen la igualtat de tracte i accés equitatiu als recursos de totes les associacions. Siguin de l'àmbit que siguin, és important tenir en compte que les associacions tenen una mateixa naturalesa i que, en gran mesura, necessiten d'una base comuna per desenvolupar la seva tasca.

Per a la creació d'aquest servei es fa servir una metodologia participativa que permet que tots els implicats en el servei resultant puguin, no només donar la seva opinió, sinó també definir el servei i col·laborar-hi de manera activa un cop engegat.

La creació del SISA inclou diferents fases d'implementació per tal d'assolir els objectius proposats. En una primera fase, a fi de conèixer la realitat associativa de la Garrotxa, s'ha realitzat una recollida de dades a partir d'una enquesta online. La informació objectiva sobre el dia a dia de les associacions permet fer una diagnosi, tot analitzant els punts forts i febles del teixit associatiu garrotxí. Aquesta primera fase ha estat emmarcada dins El Panoràmic, la macro enquesta del món no lucratiu català. Les dades obtingudes a més d'aportar informació d'interès per a la creació del SISA s'incorpora en l'estudi català (per a més informació sobre El Panoràmic consultar el punt 2).

Esquema 1: Fases d'implementació del SISA

Les dades quantitatives recollides en el qüestionari s'han complementat amb les reflexions generades en tres grups de discussió als quals es van convocar les entitats participants en l'enquesta. Hi van participar 32 persones provinents de 27 entitats. A més, per aquelles persones que no van poder assistir se'ls va oferir la possibilitat de recollir les seves opinions a través d'un formulari online (per aquesta via s'han recollit 7 aportacions més). Als grups de debat es va reflexionar de forma compartida al voltant de temes d'interès per les associacions. En aquest informe es recullen una part de les mateixes a fi d'omplir de significat les dades, des de la pròpia veu de les entitats.

2. El Panoràmic

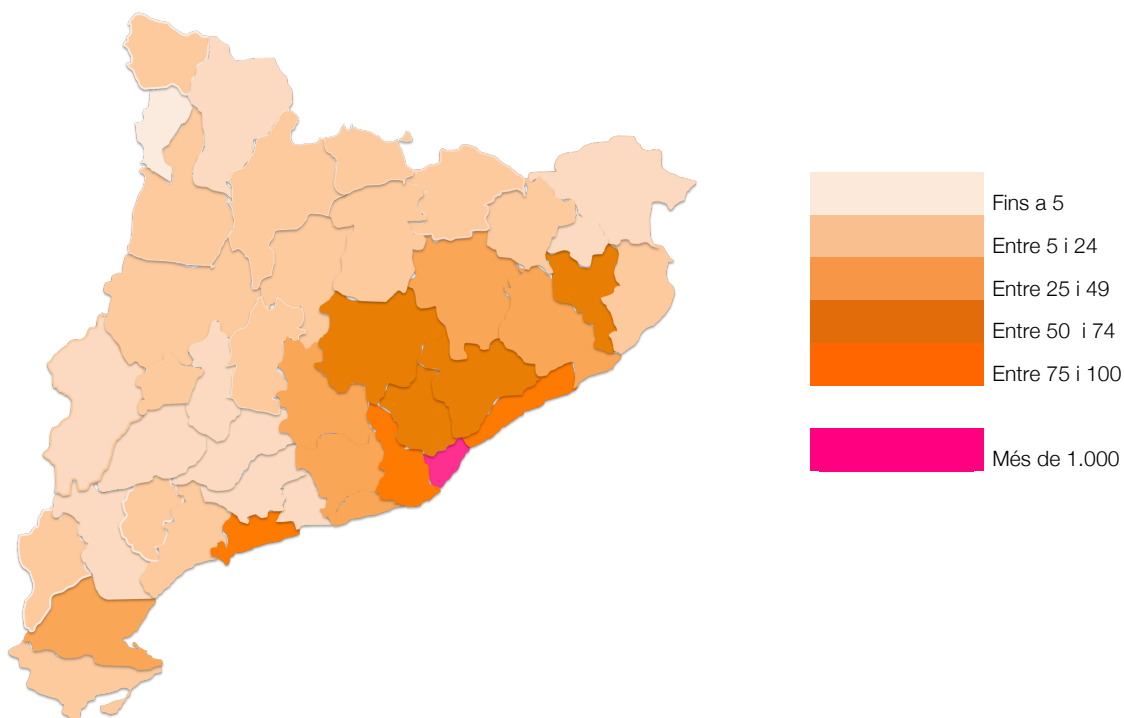

El Panoràmic és un projecte que va néixer l'any 2014 amb l'objectiu de ser una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu. Es tracta d'una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB– i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona que aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució.

Després de l'èxit de la primera edició des de les mateixes entitats de la ciutat es va expressar l'interès per estendre territorialment El Panoràmic a tot Catalunya i també a les diferents formes jurídiques que formen el món no lucratiu. En 2015 s'ha dut a terme l'extensió d'El Panoràmic a totes les entitats no lucratives catalanes, sense que això impliqui la pèrdua dels valors que donen sentit a l'estudi com és el treball des de la proximitat i el coneixement mutu.

El resultat ha estat una participació de 1.856 entitats no lucratives de tot el territori que permet començar a dibuixar el mapa del món no lucratiu català i que s'anirà completant en les pròximes edicions. A la comarca de la Garrotxa, gràcies al treball en col·laboració amb el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa hi han participat un total de 96 entitats.

Mapa 1: Mapa de participació en el Panoràmic 2015

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida de la Garrotxa però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

3. El món no lucratiu a la Garrotxa

La Garrotxa es caracteritza per comptar amb un teixit associatiu ric i divers, format majoritàriament per entitats de grandària petita que desenvolupen la seva activitat en l'àmbit local. S'estima que en total hi ha actives entre 350 i 400 entitats. D'acord amb la població de la comarca, la densitat associativa se situa aproximadament en 1 entitat per cada 150 habitants. Més del 80% de les entitats de la Garrotxa s'han constituït després del 1980 i és la dècada dels anys 90 la que va viure un major naixement d'organitzacions. Tanmateix i, seguint la tendència general de Catalunya, prop del 40% de les entitats s'han creat en el segle XXI.

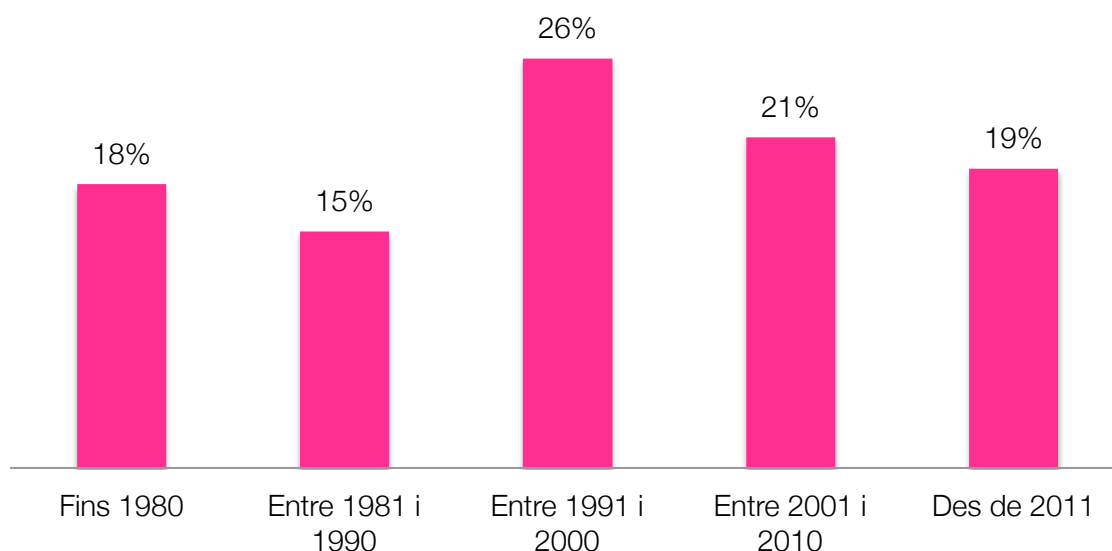
Esquema 2: Nombre estimat d'entitats i densitat d'entitats

Entre
350-400
entitats
xifra
estimada

➔

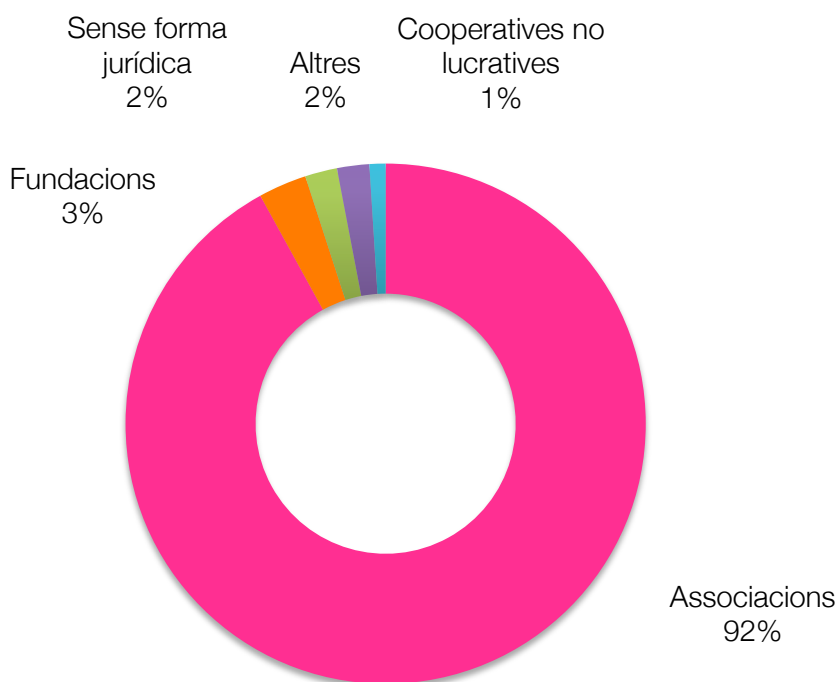
1 entitat
per cada
150
habitants

Gràfic 1: Any de constitució

El 91% de les entitats tenen forma jurídica d'associació, el 3% són fundacions, el 2% són entitats informals (encara sense forma jurídica) i entitats religioses. Per últim, l'1% són cooperatives no lucratives.

Gràfic 2: Forma jurídica

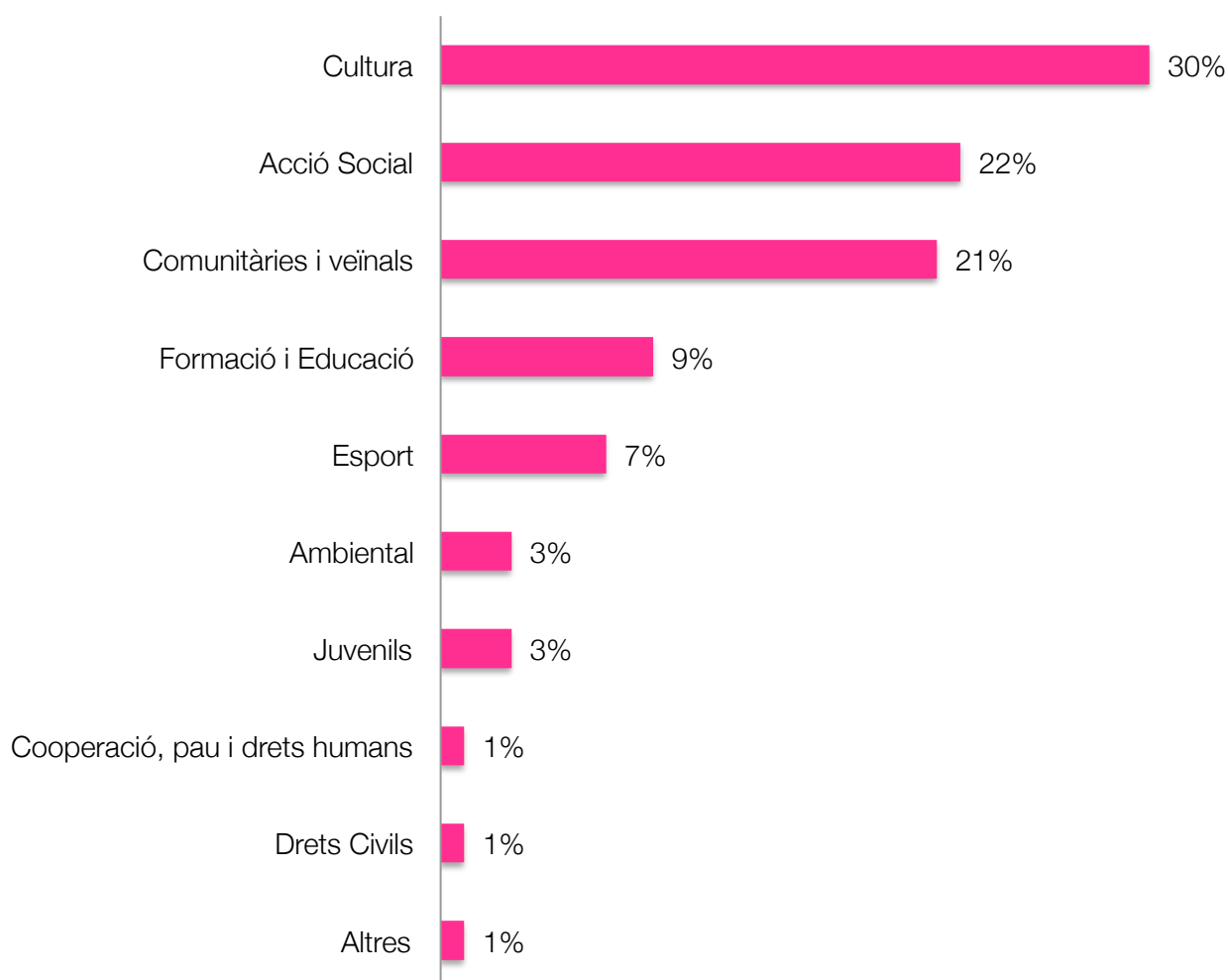
Les entitats, en termes generals, s'adrecen a un àmbit prioritari d'actuació que es defineix a través de la pròpia missió. El 30% de les entitats de la Garrotxa s'orienten a l'àmbit cultural que inclou tant la cultura tradicional i popular com diferents formes d'expressió artística contemporànies. El 22% de les entitats s'adrecen a l'acció social, és a dir, a col·lectius en situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió social com poden ser les persones amb discapacitat, la gent gran, la infància, etc. En paral·lel, el 21% d'entitats garrotxines s'adrecen a l'àmbit comunitari i veïnal i, de fet, aquest grup està format majoritàriament per associacions de veïns i veïnes. L'àmbit de la formació i educació, format bàsicament per AMIPA, aplega el 9% i l'esportiu el 7%.

Altres àmbits com l'ambiental i el juvenil suposen el 3% de les entitats garrotxines i aquelles adreçades a la cooperació i la pau, i als drets civils un 1%

respectivament. En conjunt, la diversitat d'àmbits representats mostren la riquesa associativa de la comarca i els diferents interessos de la ciutadania.

S'ha de matisar que per a la construcció d'aquest mapa d'àmbits s'ha hagut de destriar el que es considera l'àmbit prioritari en cada cas, tot i que aquest no necessàriament és l'únic. A tall d'exemple, una AMIPA s'ha ubicat en l'àmbit de formació i educació encara que aquesta desenvolupi activitats esportives en l'escola. Un altre exemple es troba en una entitat que s'adreça a un col·lectiu en situació de risc i les activitats que desenvolupa per a millorar la seva qualitat de vida són culturals. En aquest cas, l'entitat s'ha ubicat en l'àmbit de l'acció social. Aquest exercici d'identificació posa de manifest la transversalitat del món no lucratiu.

Gràfic 3: Àmbit prioritari d'actuació de les associacions de base

4. Les persones

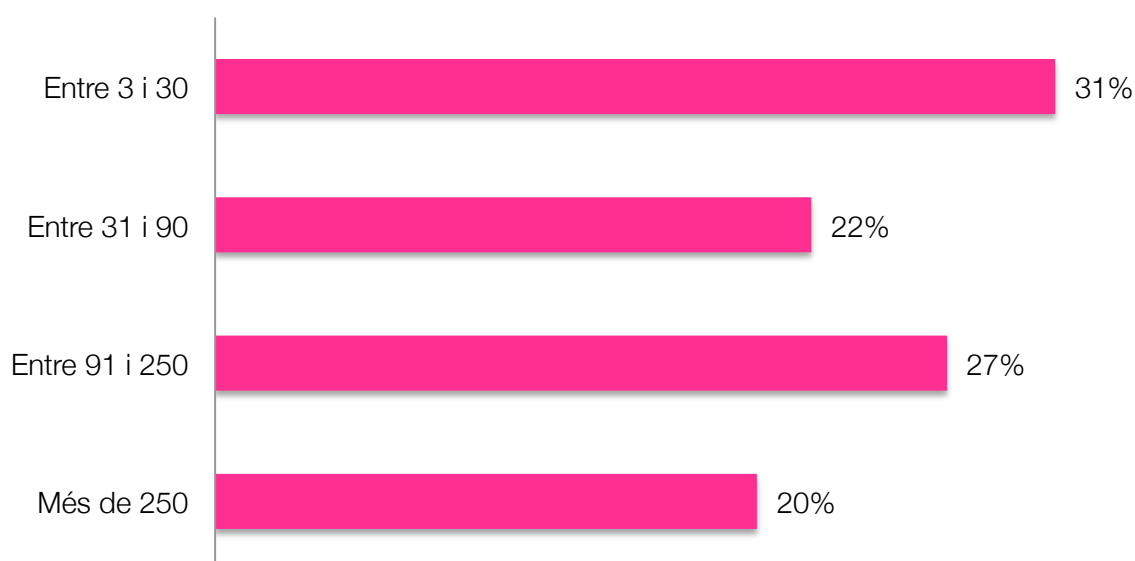
4.1. Persones associades

Les entitats estan formades per persones sòcies, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, formen la base social de les entitats i són l'element indispensable en la vida associativa. El Panoràmic recull dades sobre les persones a fi de conèixer com és la participació.

Atès que el 92% de les entitats garrotxines compten amb la forma jurídica d'associació el primer grup de persones a analitzar és precisament el de les associades. Les organitzacions es poden dividir en grups segons la grandària i així estructurar millor la informació. S'han creat quatre grups en funció del nombre de persones sòcies. Un primer grup aplega les entitats formades per un màxim de 30 associats/des, aquest suposa el 31% del total d'entitats de la Garrotxa. Les organitzacions d'entre 31 i 90 suposen el 22% i les d'entre 91 i 250 el 27%. Finalment, el 20% de les entitats estan formades per més de 250 persones associades.

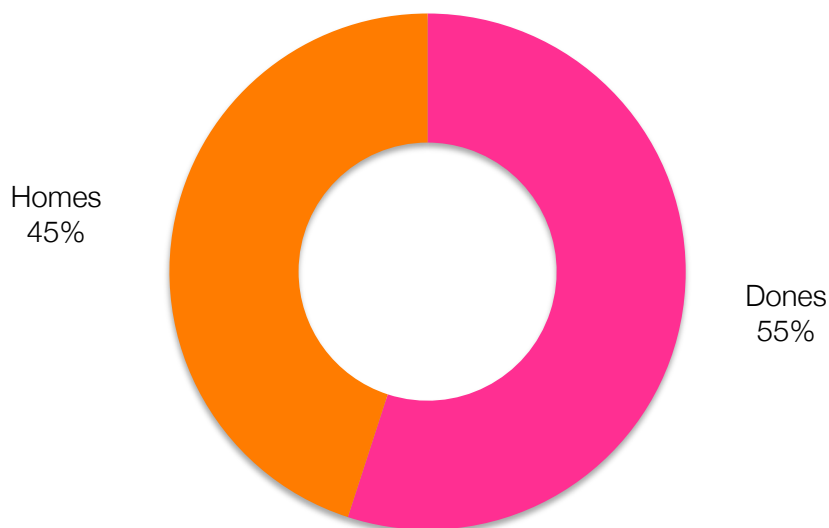
Segons aquests resultats prop de la meitat de les entitats estan formades per un màxim de 90 persones sòcies. A més, aquestes dades dibuixen un teixit associatiu segmentat on destaquen el primer tram -d'entre 3 i 30 persones sòcies- i el tercer -d'entre 91 i 250-.

Gràfic 4: Associacions segons el nombre de persones associades –en trams–

La participació de dones i homes es troba força equilibrada en les associacions garrotxines. Les dades mostren una presència del 55% de dones i el 45% d'homes. I, per tant, es troben dins una forquilla entre el 40% i el 60%, que es pot considerar proporcional.

Gràfic 5: Proporció de dones associades i homes associats

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones associades en el dia a dia de les entitats s'han establert tres nivells de participació –A, B i C–, on A fa referència al grau més alt d'implicació i C al menor. La informació recollida de les entitats es va fer sota aquests grups. Un cop analitzats, s'observa que els graus d'implicació A i B mostren resultats semblants i representen el 43% del total. El nombre de persones associades amb un nivell o grau d'implicació C predomina amb el 57%.

“Nosaltres fem un apadrinament a les persones que arriben noves a l'entitat per tal d'explicar-los el funcionament, el que ja s'ha fet ... així, el compromís es fa a poc a poc, per anar entrant en la dinàmica. Perquè a vegades el compromís tant de cop fa tirar enrere”

Extret dels grups de discussió

Nivell A

Assistència a les assemblees, participació continuada en les activitats, col·laboració en l'organització d'aquestes i assumpció de responsabilitats en l'associació i, si és el cas, pagament de quota d'associat/da

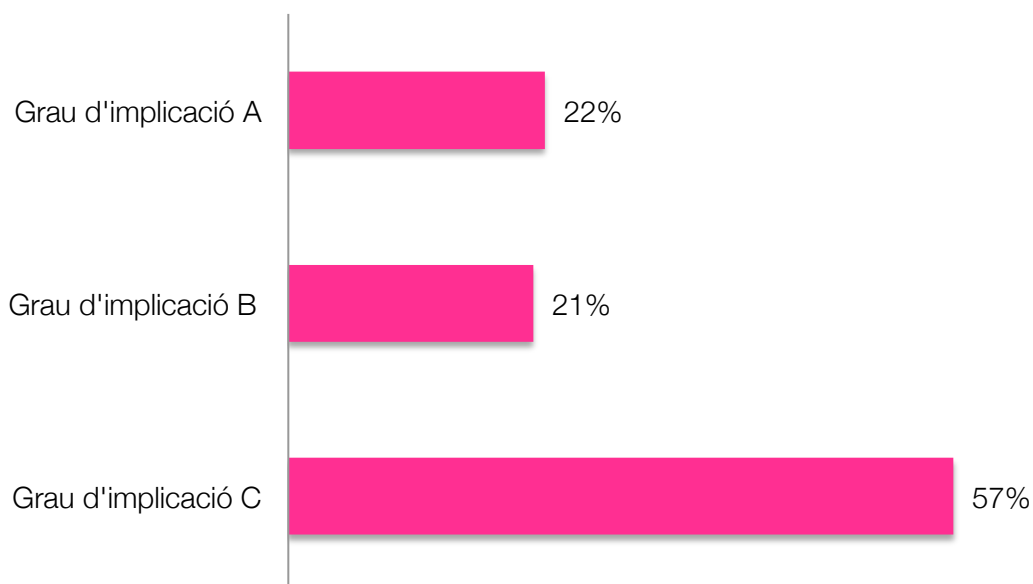
Nivell B

Assistència a les assemblees, participació puntual en les activitats organitzades per l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da

Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'associació i, si és el cas, pagament de la quota d'associat/da

Gràfic 6: Persones associades segons nivell d'implicació

4.2 Persones voluntàries

L'activitat voluntària pot ser puntual o prolongada en el temps, realitzada per les persones sòcies o per altres persones col·laboradores de l'entitat, per la mateixa junta, etc. El nou marc normatiu, d'acord amb aquesta realitat, considera el voluntariat en un sentit ampli i com una part essencial de l'activitat associativa. Aquesta visió no deixa de ser un reflex de la riquesa i diversitat en la participació.

El 2015 el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei de Voluntariat per tal de regular i protegir l'activitat voluntària i l'associacionisme.

En el seu preàmbul assenyala que *“en la societat actual, fruit de l'herència històrica i social, hi conviuen d'una manera simultània amb l'associacionisme i el voluntariat diversos tipus d'accions de participació i col·laboració ciutadanes, desenvolupades totes des de la gratuïtat i la solidaritat”*

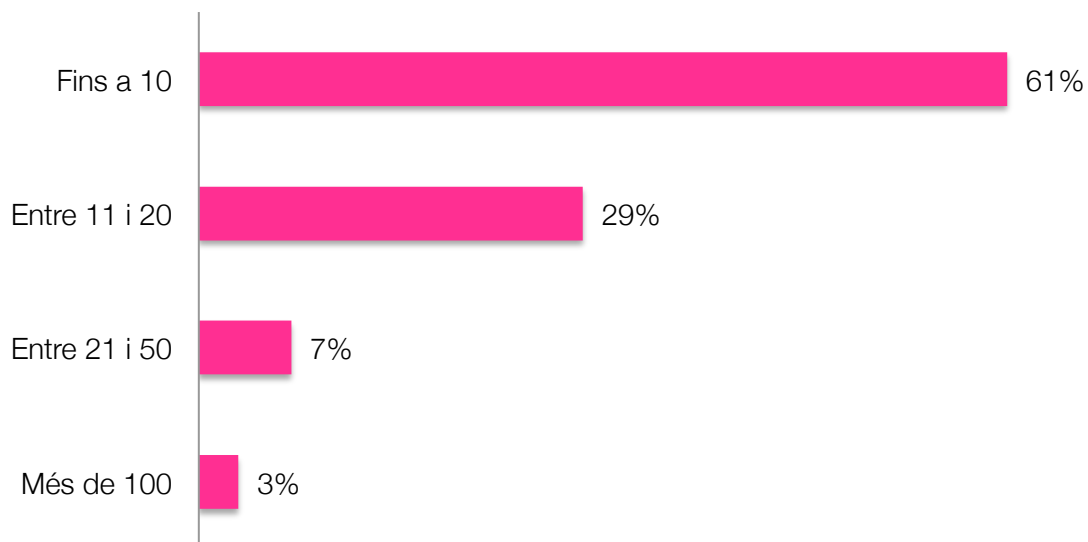
I en l'article 3 es defineix el voluntariat com *“El conjunt d'accions i activitats d'interès general motivades per l'altruisme i la voluntat de transformació social que aconsegueixen persones físiques, denominades voluntaris, que participen en projectes en el marc d'una activitat associativa o bé en programes específics de voluntariat d'una entitat sense ànim de lucre”*.

L'anàlisi de les entitats de la Garrotxa, també per grups segons el nombre de persones voluntàries, mostra que de forma predominant –el 61% del total– compten amb fins a 10 persones voluntàries. Com és lògic, segons augmenten les xifres de participació voluntària minva el percentatge d'entitats representades. En el cas de les entitats amb més de 100 persones voluntàries suposen el 3% del total.

“Totes les activitats d'organització, participació i desenvolupament que es duen a terme es fan gràcies a la iniciativa i constància de les persones que treballen de forma voluntària”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

Gràfic 7: Entitats segons nombre de persones voluntàries –per trams–

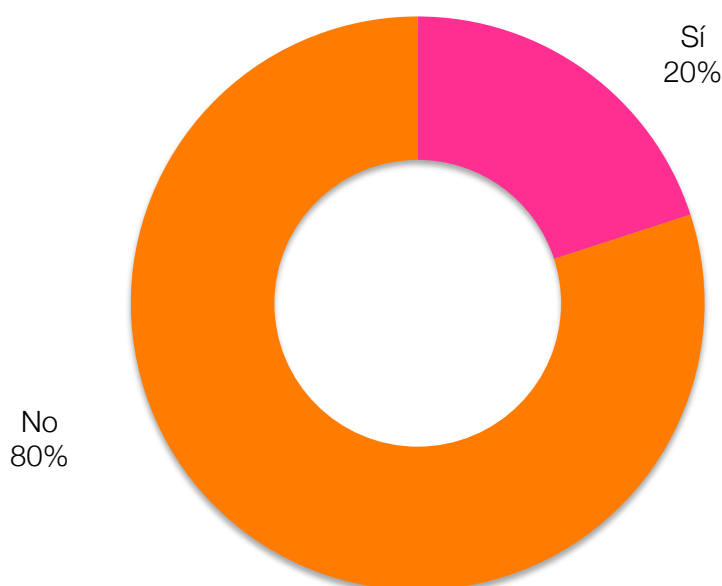
De forma semblant que en les persones sòcies, la participació voluntària de dones i homes és equilibrada. Fins i tot en el cas del voluntariat encara ho és més. Tal com indiquen els resultats d'El Panoràmic el 51% de les persones voluntàries són dones i el 49% homes.

Gràfic 8: Proporció de dones i homes en els equips voluntaris

A fi de garantir la bona gestió dels equips voluntaris, les entitats poden desenvolupar un pla de voluntariat. Aquest document marc, que cada entitat elabora segons les seves pròpies característiques, recull les línies d'actuació en relació al voluntariat. En termes generals recull l'anomenat cicle de voluntariat que inclou la captació i selecció del voluntariat, la formalització del compromís, el tipus d'acompanyament i seguiment, etc. S'ha volgut preguntar a les entitats de la Garrotxa sobre aquesta eina de gestió i les dades assenyalen que el 20% compta amb un pla de voluntariat enfront del 80% que encara no l'ha desenvolupat.

Gràfic 9: L'entitat compta amb un pla de voluntariat?

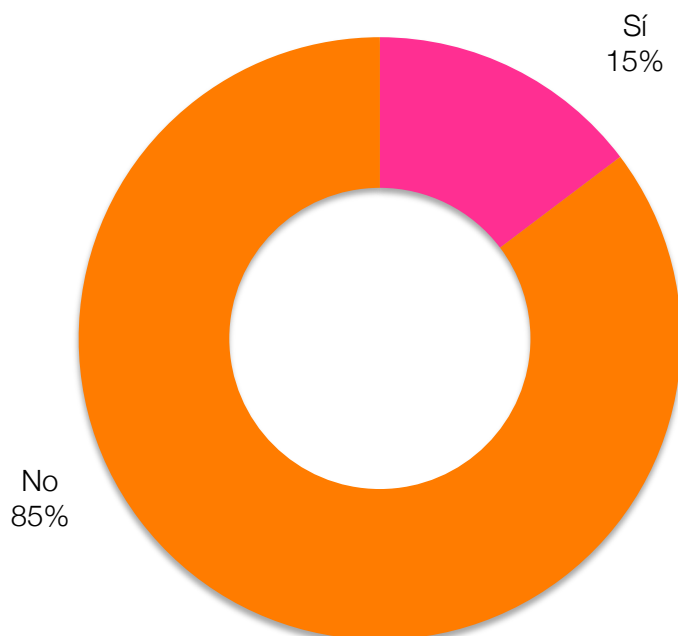

La Garrotxa compta amb un Servei d'Informació i Captació de Voluntariat – SIC- que treballa per vincular entitats i persones. El servei ofereix orientació a la ciutadania interessada a fer voluntariat i dona resposta a les entitats que busquen ampliar els seus equips voluntaris. L'enquesta d'El Panoràmic també ha preguntat per la valoració del servei a les organitzacions que l'utilitzen i és positiva, amb puntuació mitjana de 7,5 sobre 10.

“Ens coordinem amb el Servei i això ens permet arribar a més voluntaris”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

Gràfic 10: L'entitat té relació amb el Servei d'Informació i Captació de Voluntariat de la Garrotxa?

Les organitzacions sense ànim de lucre sovint comptem amb diferents formes de col·laboració que no impliquen una contraprestació econòmica. Pel seu caràcter temporal, grau d'implicació o pel tipus d'acció concreta es pot considerar una part diferenciada del voluntariat. El 43% de les entitats participants en l'enquesta manifesten comptar aquest tipus de col·laboració que, al cap i la fi, es pot encabir dins de la participació altruista i sovint és igual d'imprescindible.

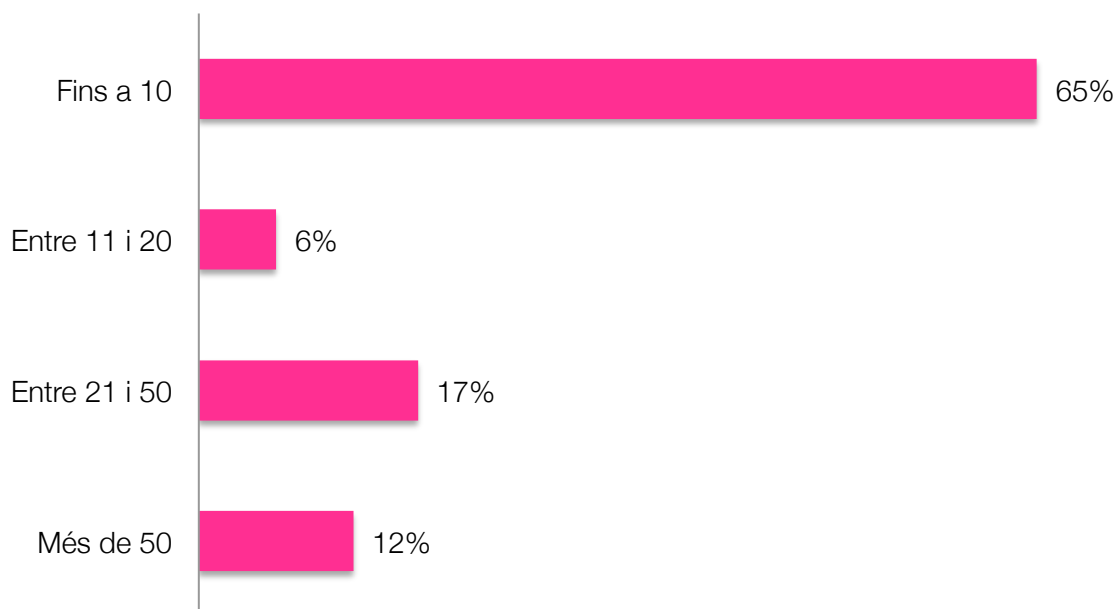
“Els veïns fan col·laboracions puntuals”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

4.3. Persones contractades i col·laboradores autònomes

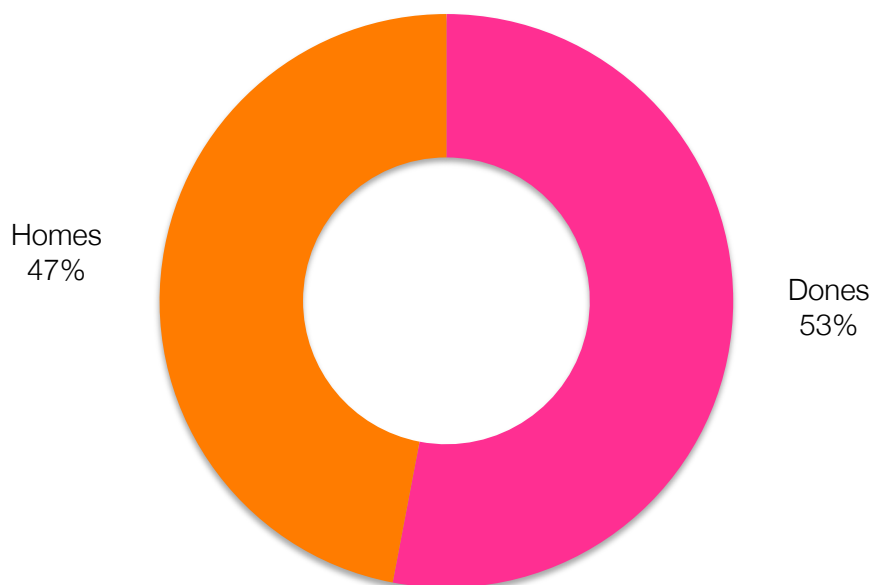
Prop del 21% de les organitzacions de la Garrotxa compta en els seus equips amb persones que perceben una retribució econòmica. Les xifres, encara que en molts casos siguin reduïdes, posen de manifest l'existència d'estructures en almenys 1 de cada 5 entitats. L'anàlisi dels equips remunerats mostra que de forma majoritària –el 65% de respostes– es compta amb entre 1 i 10 persones. La variable que determina el nombre de persones remunerades són els ingressos econòmics. Així, el nombre de persones remunerades creix quan els ingressos augmenten.

Gràfic 11: Associacions amb persones remunerades

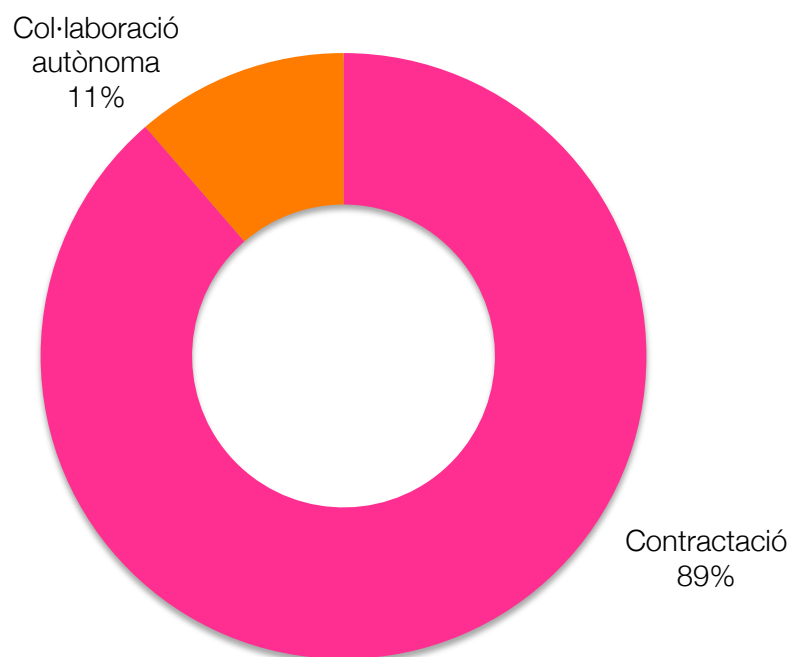
L'anàlisi dels equips remunerats per sexes mostra que el 53% de les persones són dones i el 47% homes. Cal matisar que en el càlcul d'aquesta proporció mitjana s'ha prescindit de 2 entitats que compten amb més de 50 dones contractades perquè esbiaixaven el resultat significativament.

Gràfic 12: Proporció de dones i homes en els equips remunerats

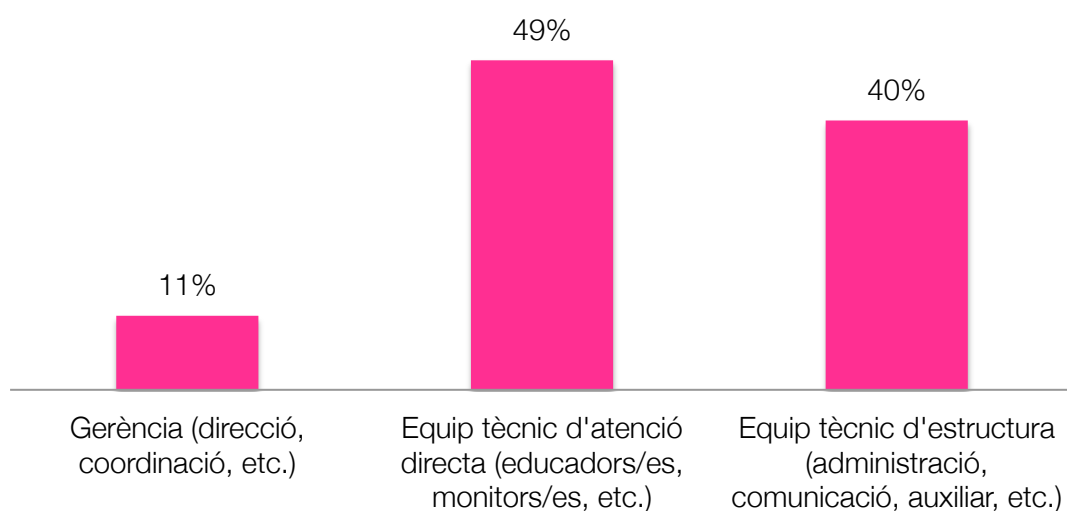
El tipus de relació laboral que s'estableix entre la persona i l'entitat és, de forma habitual, a través de la contractació. Segons les dades del Panoràmic el 89% compta amb un contracte de treball i l'11% restant són col·laboracions autònomes.

Gràfic 13: Persones que perceben algun tipus de remuneració segons tipus de relació establerta

S'ha preguntat també pel tipus d'activitat que desenvolupen les persones que reben una retribució econòmica donant 3 opcions de resposta que són les habituals en el sector. Es tracta de l'atenció directa, les activitats d'estructura i les activitats de gerència. Els resultats indiquen que l'atenció directa representa pràcticament la meitat del total. Tanmateix, els càrrecs d'estructura i tasques auxiliars suposen el 40% i els de gerència l'11%.

Gràfic 14: Persones remunerades segons el tipus d'activitat que realitzen –en percentatge–

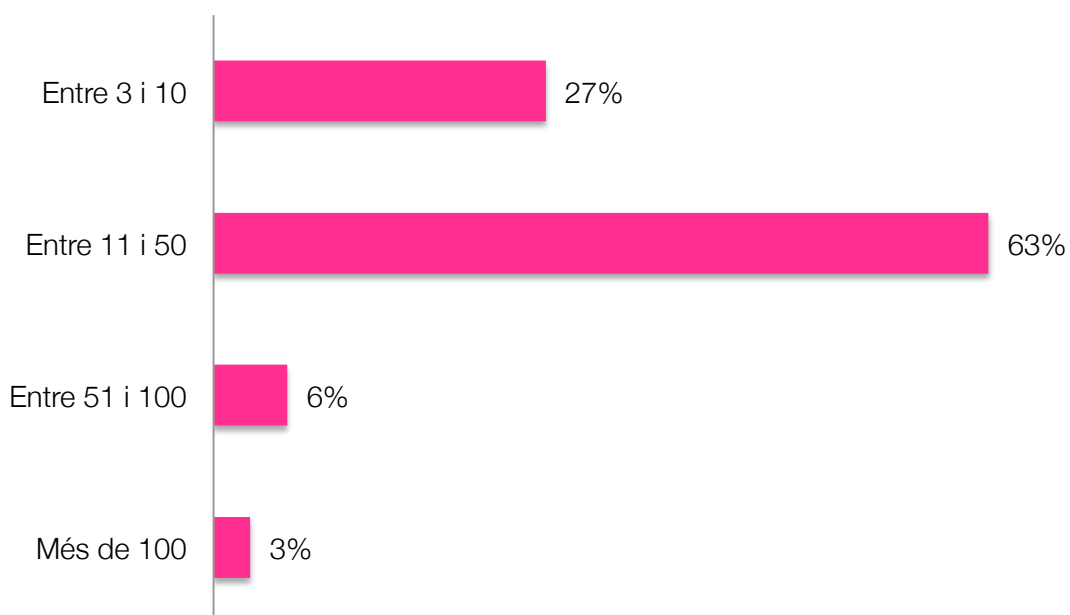
El percentatge del 40% d'equip d'estructura sembla que respon a la contractació per part de diverses entitats de persones amb discapacitat i altres col·lectius en risc d'exclusió social. El tercer sector genera ocupació tant dins del mercat protegit (centres especials de treball, centres ocupacionals, etc.) com en l'ordinari, tot generant les oportunitats d'inclusió que sovint el mercat laboral no dona.

4.4. El òrgans de govern

Els espais sobirans per a la presa de decisions de les entitats sense afany de lucre varien en funció de la forma jurídica de les entitats. En el cas de les associacions i cooperatives no lucratives l'assemblea és el màxim òrgan democràtic que sovint delega en la junta directiva o en el consell rector (segons sigui el cas) les accions a realitzar. Per a les fundacions els òrgans de govern són els patronats. A més, les entitats poden comptar amb altres espais de participació com són les comissions i els consells assessors.

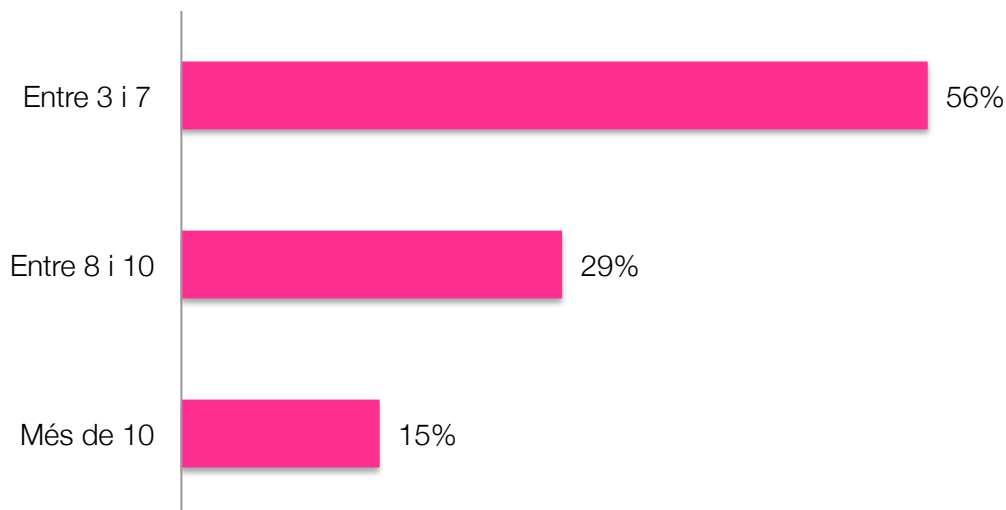
La participació assembleària en associacions i cooperatives es concentra, en el cas de la Garrotxa, en el tram d'entre 11 i 50 persones -63% del total-. Les assemblees amb més de 50 persones representen el 9% i les inferiors a les 11 persones el 27%.

Gràfic 15: Participants a la darrera assemblea de 2014

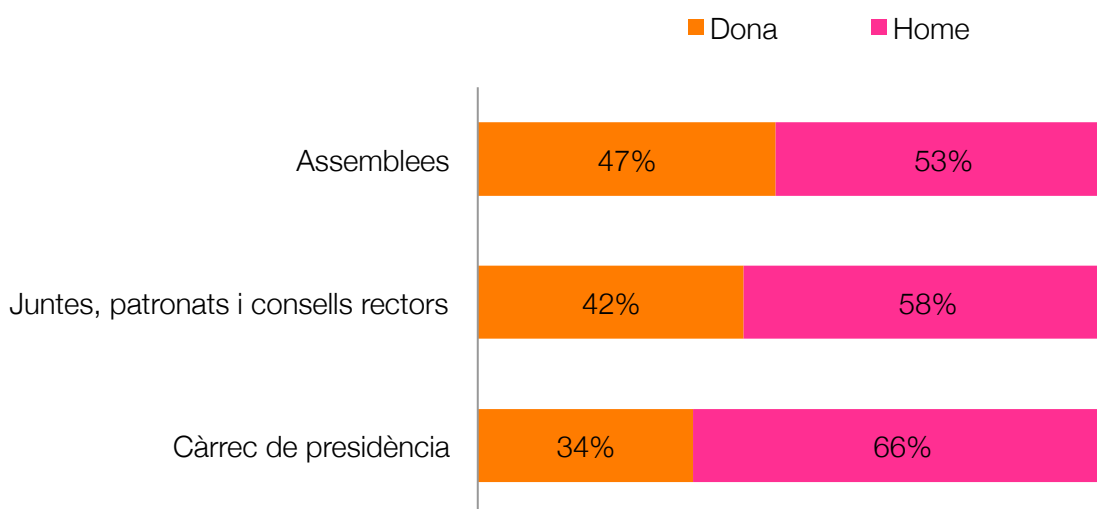
Pel que fa a juntes, patronats i consells rectors, aquests estan formats de forma freqüent per entre 3 i 7 persones -56% de les entitats-. Els òrgans amb més de 7 membres suposen l'altre 44% tot i que pràcticament el 30% es concentra en el tram d'entre 8 i 10 membres.

Gràfic 16: Composició dels òrgans de govern

Pel que fa a la participació de dones i homes en els òrgans de govern es pot parlar d'una tendència a l'equilibri tant en el cas de les assemblees com en les juntes, patronats i consells rectors. En aquests espais la proporció de dones i homes es manté dins de la forquilla d'entre el 40% i el 60%. Però en el cas del càrrec de presidència la tendència a l'equilibri es trenca i la presència d'homes supera amb escreix la de dones -2 de cada 3 càrrecs de presidència són ocupats per homes-.

Gràfic 17: Participació de dones i homes en els òrgans de govern

La renovació de les juntes i dels diferents òrgans de govern és un tema que preocupa les entitats de la Garrotxa tal com es va poder recollir en els grups de discussió. Existeix la percepció que sovint són les mateixes persones implicades en una o més entitats i que costa apropar-se a la ciutadania, especialment al jovent. En alguns casos el grau d'especialització de les entitats pot dificultar l'apropament, en altres pot ser una qüestió generacional.

Això pot posar en risc la mateixa trajectòria de les entitats i en alguns casos la situació pot degenerar en personalismes o en lideratges mal entesos. Per garantir la democràcia interna i avançar en la consolidació de les organitzacions cal garantir el relleu dels òrgans i ampliar la base social. Hi ha una doble dimensió en aquest plantejament, una d'interna de reflexió estratègica i una d'externa sobre els col·lectius que vol sumar.

"Fas una activitat, busques gent i sempre som els mateixos"

Extret dels grups de discussió

"Renovació de les juntes... som sempre els mateixos"

Extret dels grups de discussió

5. Els recursos econòmics

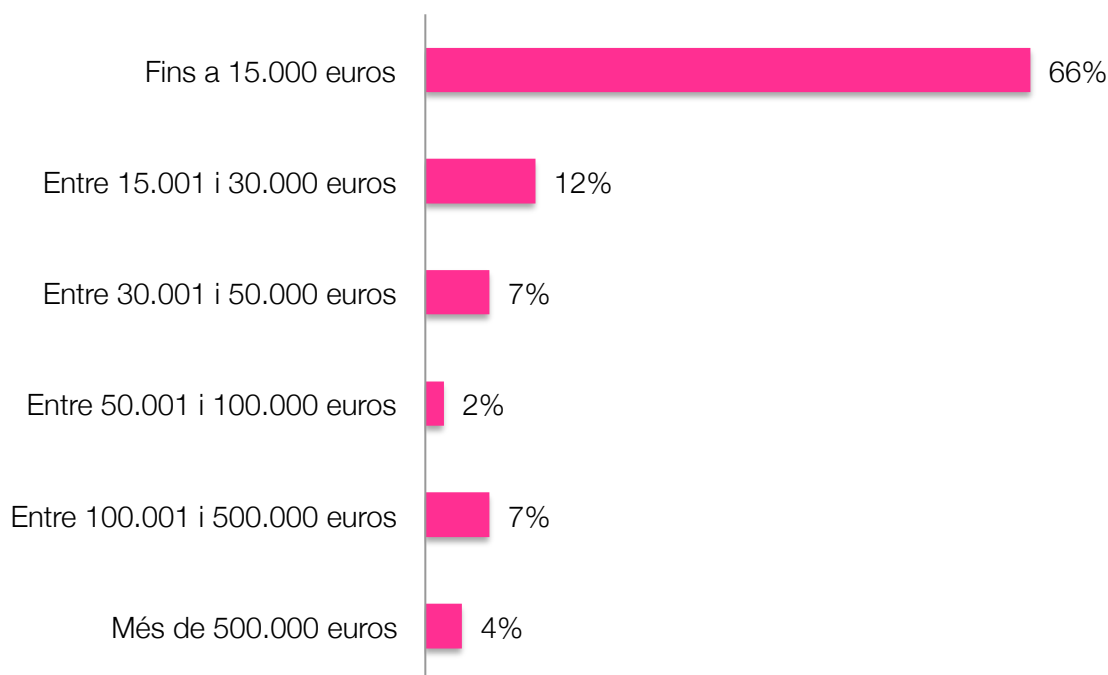
5.1. Volum econòmic

Els recursos econòmics són necessaris per dur a terme les activitats. Malgrat que aquests puguin ser reduïts, les entitats demostren que són capaces de fer molt

El 66% de les entitats compta amb uns ingressos iguals o inferiors als 15.000 euros

amb poc. El 2014 el 66% de les entitats garrotxines van comptar amb uns ingressos iguals o inferiors als 15.000 euros. El 12% es va situar entre els 15.000 i els 30.000 euros i el 22% restant va superar els 30.000 euros anuals. En els grups de discussió es va posar de manifest que una de les dificultats quotidianes d'aquesta realitat és fer front a les despeses generals de l'organització. És a dir, d'aquelles vinculades amb l'estructura i no directament amb l'activitat.

Gràfic 18: Ingressos reals en 2014

“Un dels problemes que tenim les entitats petites quan anem al banc a cobrar un rebut és que ens trobem que els costos bancaris són més elevats que les quanties”

Extret dels grups de discussió

En El Panoràmic s'analitzen també els ingressos i les despeses de l'any, tant previstos com reals. Atès que hi ha diferències segons la grandària de les entitats, aquestes s'organitzen en tres grups segons el seu volum econòmic – corresponents als quartils- i s'han anomenat petites, mitjanes i grans. Els resultats indiquen que les entitats amb menors recursos van preveure unes despeses entorn els 2.100 euros per l'any 2014 però finalment van augmentar en prop de 800 euros les seves despeses reals. Pel que fa als ingressos reals, aquests van augmentar respecte als previstos però en menor proporció. En la mateixa línia les entitats de grandària mitjana van pressupostar unes despeses inferiors a les reals, encara que en aquest cas la distància és menor. Per contra, en les entitats grans les despeses previstes van ser superiors a les reals.

Taula 1: Ingressos i despeses reals en 2014 segons grandària

	Ingressos previstos 2014	Despeses previstes 2014	Ingressos reals 2014	Despeses reals 2014
Entitat petita	2.775,00 €	2.112,50 €	3.000,00 €	2.913,75 €
Entitat mitjana	7.940,00 €	7.639,00 €	8.900,00 €	8.134,00 €
Entitat gran	35.375,00 €	34.433,75 €	30.000,00 €	31.199,25 €

Els resultats econòmics de l'exercici 2014, és a dir, la diferència entre els ingressos i les despeses reals mostren, com és lògic, petites desviacions. Aquestes són positives en el cas de les entitats petites i mitjanes, mentre que en el cas de les entitats de major grandària la desviació és negativa. Amb això, sembla que es posa de manifest els diferents marges de maniobra existents en funció del volum econòmic.

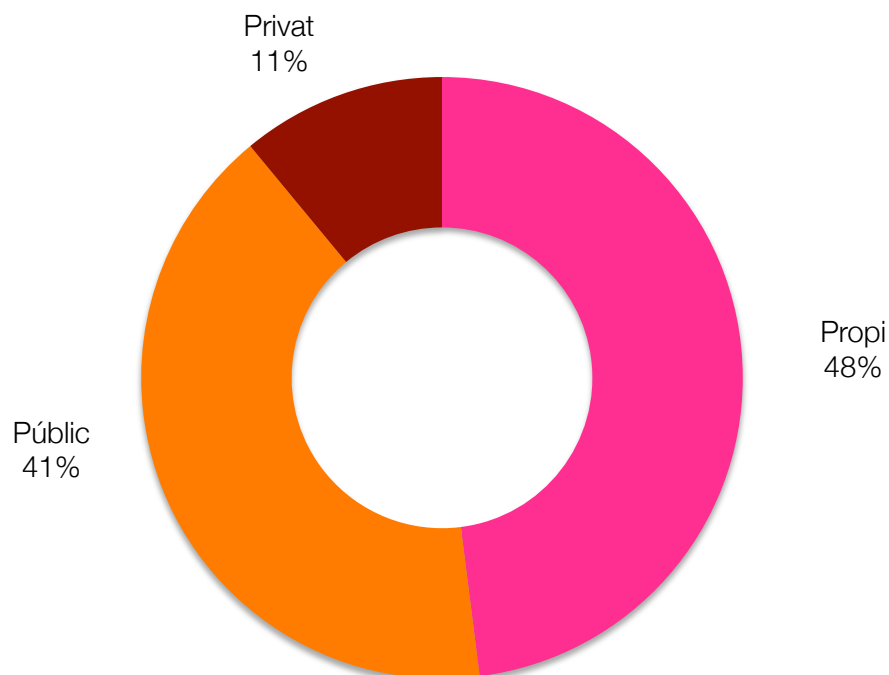
Taula 2: Diferència i taxa de variació entre ingressos i despeses reals en 2014 segons grandària

	Ingressos reals 2014	Despeses reals 2014	Diferència	Taxa de variació
Entitat petita	3.000,00 €	2.913,75 €	86,25 €	+3%
Entitat mitjana	8.900,00 €	8.134,00 €	766,00 €	+9%
Entitat gran	30.000,00 €	31.199,25 €	-1.199,25 €	-4%

5.2. Fonts de finançament

La font principal de finançament de les entitats garrotxines són els recursos propis, els quals van representar el 48% del volum econòmic de 2014. Les fonts provinents de les administracions públiques suposen el 41% i l'11% restant correspon a finançament privat. L'anàlisi detallada de la procedència de les fonts mostra com, dins el finançament propi, la prestació de serveis és la font principal -50%- seguida de les quotes de persones sòcies -30%-. En el cas del finançament públic la font més habitual és l'administració local amb un 45% provinent dels ajuntaments. En el cas de les fonts privades són les empreses qui sembla que de forma majoritària fan aportacions econòmiques.

Gràfic 19: Procedència de les fonts de finançament en 2014

Públic 41% en 2014

Ajuntaments	45%
Diputacions	18%
Generalitat de Catalunya	30%
Altres	7%

Privat 11% en 2014

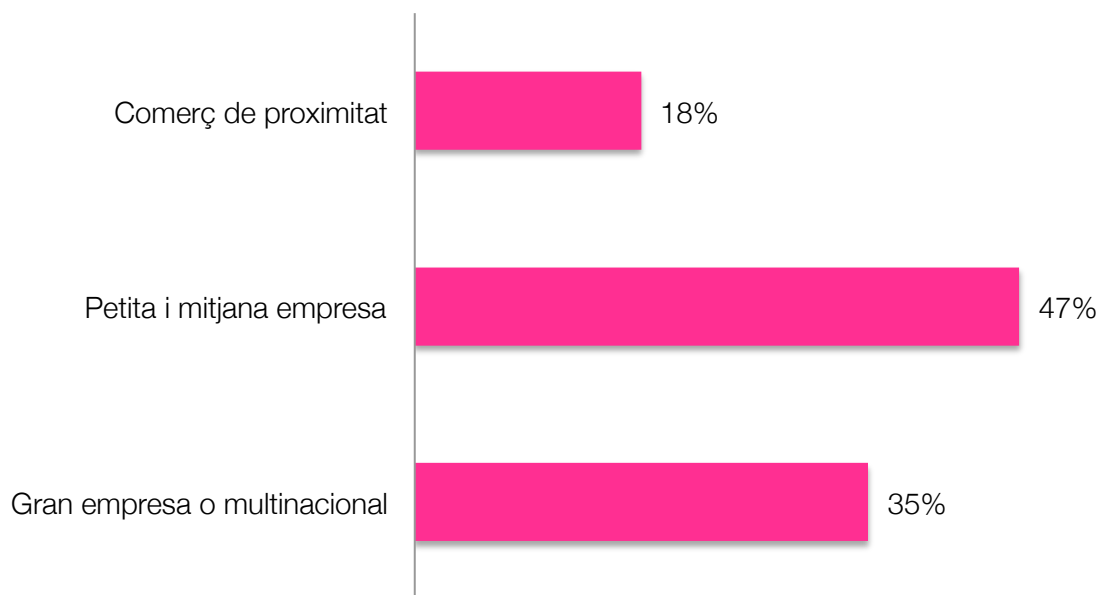
Donacions individuals	18%
Empreses	73%
Fundacions i obres socials	1%
Altres	9%

Propi 48% en 2014

Quota d'associat/da	30%
Prestació de serveis	50%
Accions puntuals	20%
Altres	-%

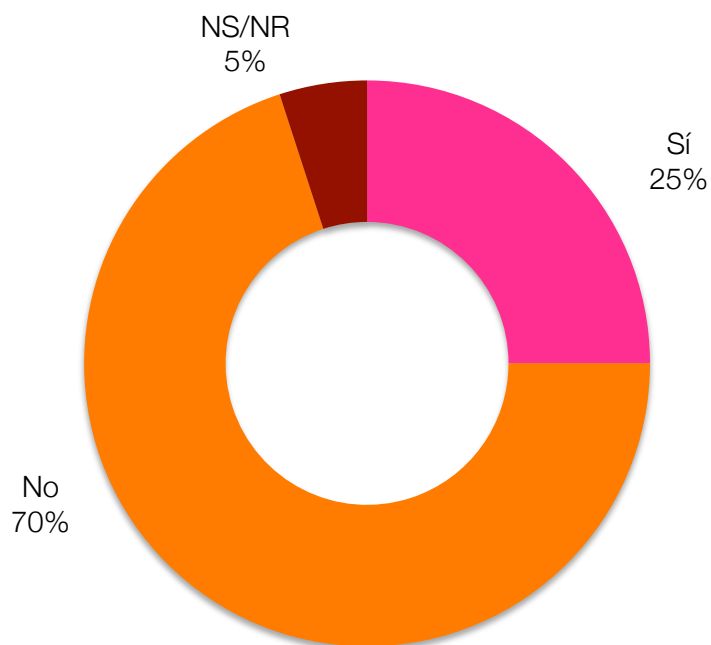
En el cas de les entitats que perceben finançament privat per part d'empreses mercantils s'ha preguntat pel tipus de companyia. El 18% assenyalen comptar amb col·laboracions econòmiques provinents del comerç de proximitat, el 47% de la petita i mitjana empresa i el 35% de la gran empresa –o multinacional–.

Gràfic 20: Procedència del finançament privat d'empreses

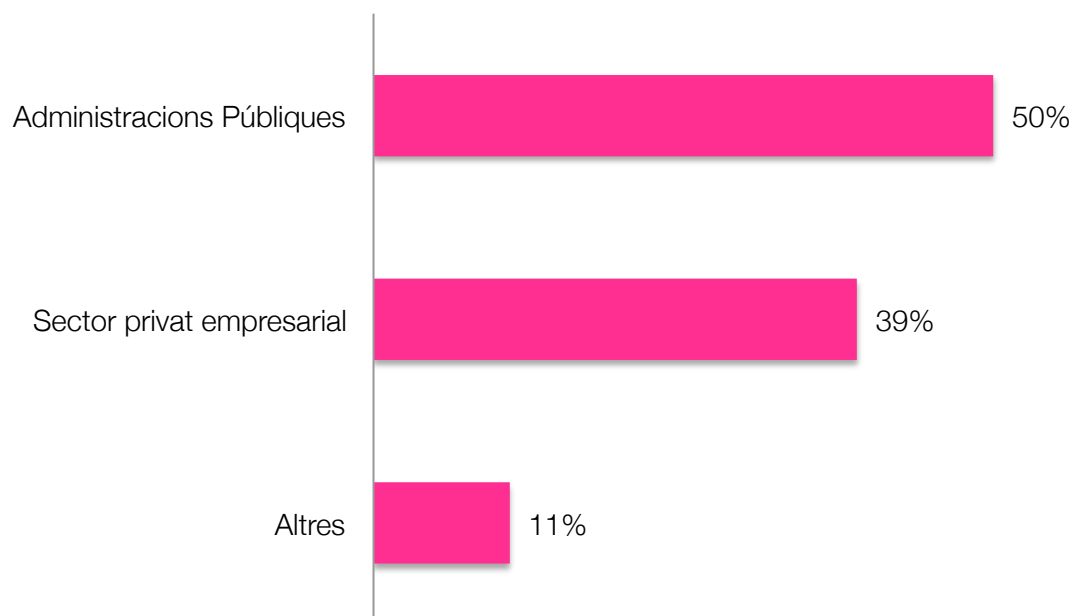

Però més enllà del finançament econòmic, les organitzacions sense afany de lucre poden rebre aportacions no monetàries, com ara la donació de materials o serveis per a la realització d'una activitat. Els resultats de l'enquesta del Panoràmic assenyalen que 1 de 4 entitats de la Garrotxa rep aportacions d'aquest tipus. L'anàlisi de la seva procedència indica que el 50% de les entitats el rep de les administracions públiques, el 39% de l'empresa privada i l'11% rep aportacions no monetàries per part d'altres agents que en la seva majoria són persones individuals.

Gràfic 21: L'entitat rep aportacions en espècie com béns o serveis?

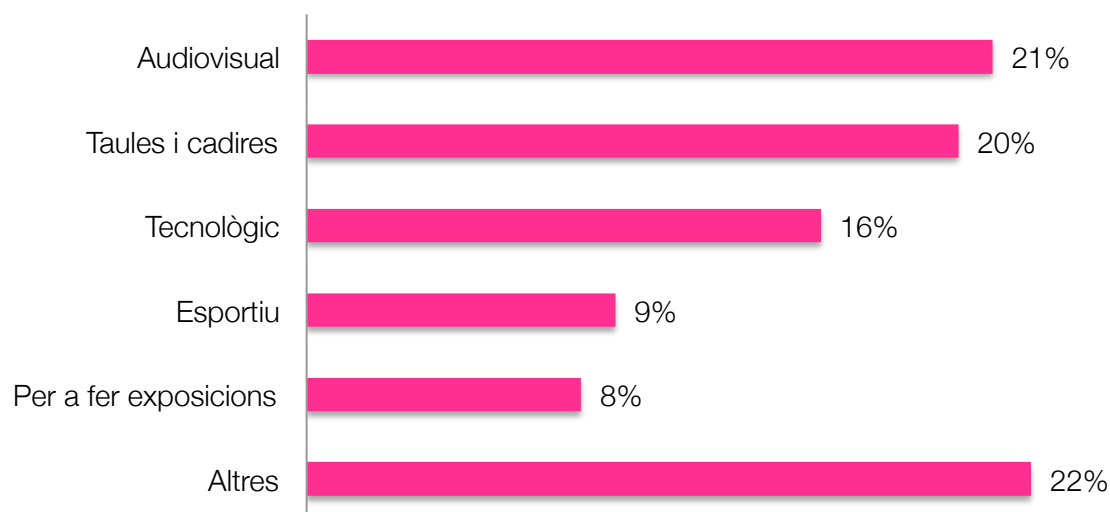
Gràfic 22: Aportacions en espècie segons la procedència

Les entitats habitualment compten amb material per a la realització d'activitats que pot ser cedit o compartit entre elles. Aquest tipus de gestió de materials ha crescut en els darrers anys i pot donar solució a una part de les necessitats de les organitzacions. El Panoràmic ha preguntat pels materials dels quals es disposen i per la possibilitat de compartir-los.

Els resultats indiquen que el 63% de les entitats compten amb material. Aquest és majoritàriament audiovisual i tecnològic, i taules i cadires. En menor mesura es troben els materials esportius i per fer exposicions. Dins de l'opció 'Altres' hi ha llistat una diversitat de materials entre els quals destaquen l'*attrezzo* i vestuari per a la realització d'obres de teatre, representacions, etc.

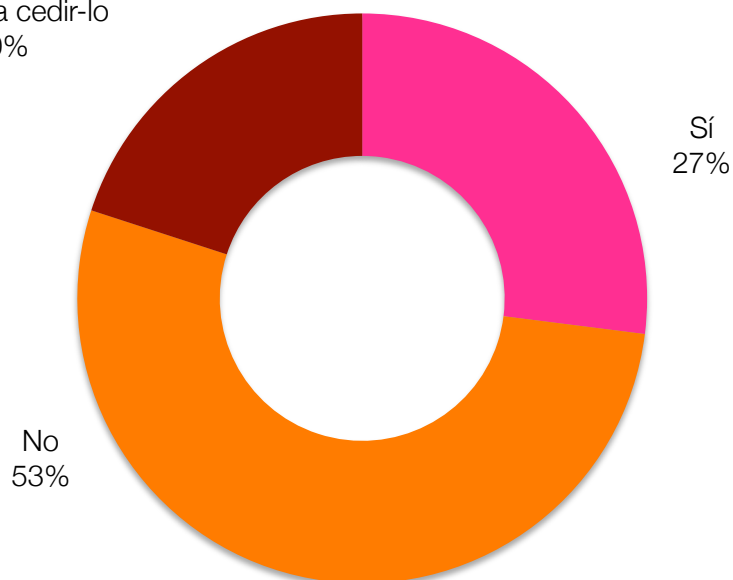
Gràfic 23 De quin material disposa la vostra entitat per a la realització d'activitats?

El 27% de les entitats ja comparteix aquests materials amb altres entitats i el 20% estaria disposada a cedir-ho si es creés un banc de material. Amb això prop de la meitat de les entitats participants en El Panoràmic són favorables a compartir els materials entre entitats.

Gràfic 24: Aquest materials els cediu a d'altres associacions?

No, però si es
creés un banc de
material ens
agradaria cedir-lo
20%

5.3. Despeses

Les despeses associades al manteniment dels espais solen suposar un esforç econòmic per a les entitats. Tal com s'ha avançat, amb el 66% d'organitzacions no lucratives de la comarca compten amb un pressupost igual o inferior als 15.000 euros anuals i aquestes despeses d'estructura poden suposar una partida elevada per a elles. A vegades, aquests tipus de costos poden ser assumits per altres agents. En l'enquesta del Panoràmic s'ha volgut preguntar al respecte i, tot i que l'índex de resposta en aquesta pregunta ha estat del 40%, es considera pertinent aportar les dades.

Els resultats indiquen que majoritàriament dels costos d'aigua, gas, neteja i internet se'n responsabilitzen les entitats. En el cas de la llum, encara que les distàncies són petites, són els ajuntaments els que les assumeixen en major mesura. Tanmateix, s'observa una resposta d'entre el 20% i el 40% d'entitats que no tenen algunes d'aquestes despeses. Per últim assenyalar que l'opció 'Altres' correspon per terme general a espais cedits tant per l'administració com per institucions privades que es fan també càrrec d'aquests costos.

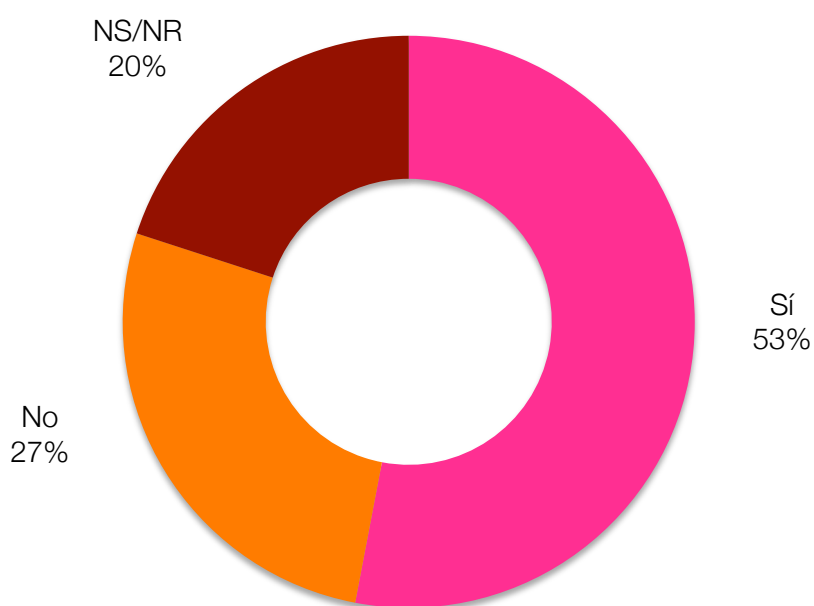
Esquema 3: Despeses associades als locals i organització que se'n fa responsable

	Llum	Aigua	Gas	Neteja	Internet
					
La mateixa entitat	29%	31%	27%	36%	44%
L'Ajuntament	31%	33%	18%	12%	17%
Altres	11%	14%	12%	12%	11%
No tenim despesa	29%	22%	42%	39%	25%
	100%	100%	100%	100%	100%

5.4. Fiscalitat

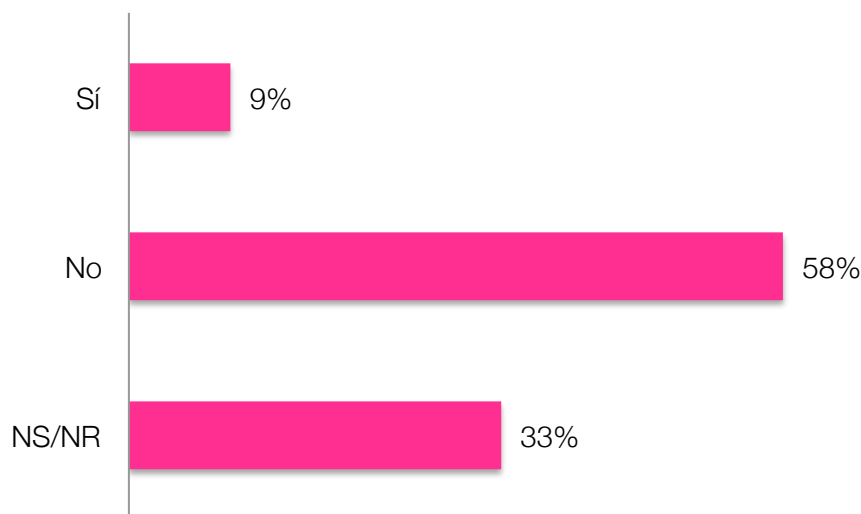
Les entitats sense afany de lucre des de l'any 2013 es troben automàticament exemptes del pagament de l'IVA sempre que aconsegueixen uns requisits bàsics, com són el no tenir afany de lucre i la gratuïtat del càrrec de presidència. El 53% de les entitats afirma trobar-se aïllada a l'exempció del pagament de l'IVA, mentre que el 27% no hi compta i el 20% ho desconeix.

Gràfic 25: La vostra entitat es troba exempta de l'IVA?

Donats els possibles efectes desfavorables que pot provocar l'exempció de l'IVA, s'ha preguntat a les organitzacions si la situació actual –sigui d'exempció o no– és la desitjada o, pel contrari, el vol canviar en el futur. Els resultats mostren que el 58% prefereixen mantenir la seva situació respecte a aquest impost.

Gràfic 26: La vostra entitat s'està plantejant canviar la seva situació respecte l'exempció de l'IVA?

Un element destacat en els resultats sobre l'exempció de l'IVA és l'alt percentatge de respostes NS/NR. Aquest es pot vincular al desconeixement manifest per part de diverses entitats en els grups de discussió

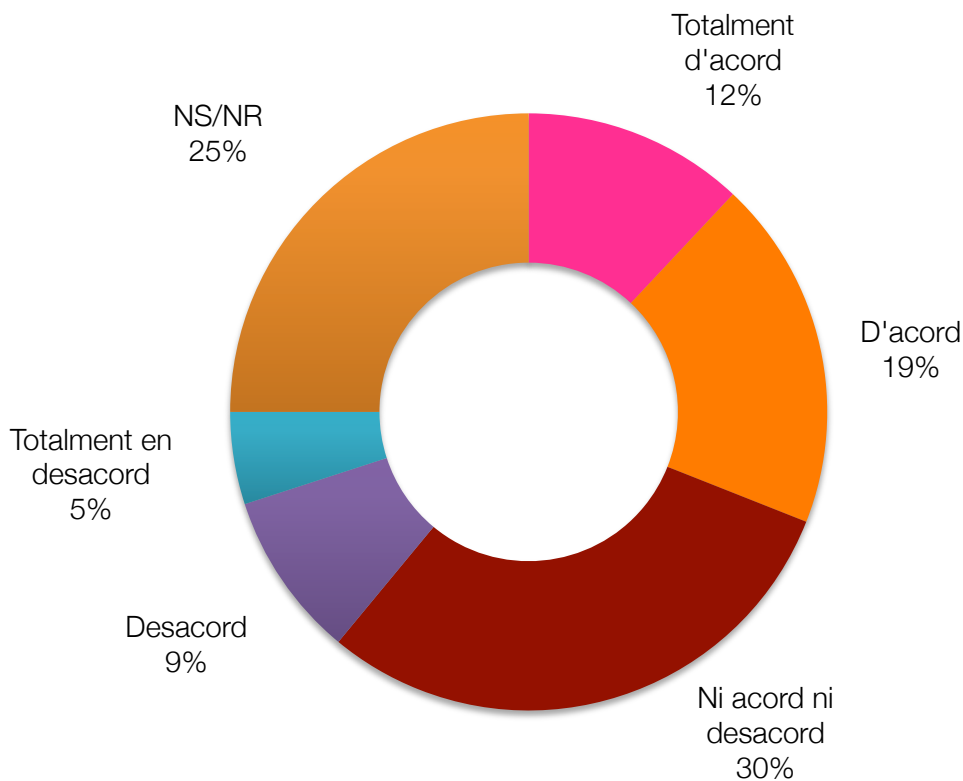
sobre temes fiscals. Davant els darrers canvis de normativa i l'entrada en vigor de diferents lleis que afecten el tercer sector, les entitats expressen que troben a faltar informació clara i concisa així com les eines necessàries per fer efectiu l'acompliment de totes les qüestions legals.

En dos anys s'han posat en marxa dues lleis de transparència, una d'elles catalana, per a l'acompliment d'una sèrie d'obligacions en relació a la publicació de dades econòmiques que afecta una part del món no lucratiu. Sembla que aquest marc legal es troba alineat amb les organitzacions ja que la transparència i la rendició de comptes formen part dels mateixos valors del sector. S'ha volgut preguntar si aquesta llei pot contribuir a la millora de la transparència. Els resultats mostren que el 45% no es posiciona, fet que sembla posar novament de manifest un cert desconeixement sobre la llei. El 31% considera que ha contribuït positivament i el 14% negativament.

"Estem una mica perduts i no sabem on cal anar"

Extret dels grups de discussió

Gràfic 27: Grau d'acord amb la següent afirmació: La llei de transparència que va entrar en vigor el passat mes de desembre de 2014 està contribuint a millorar la rendició de comptes i la transparència de la nostra entitat

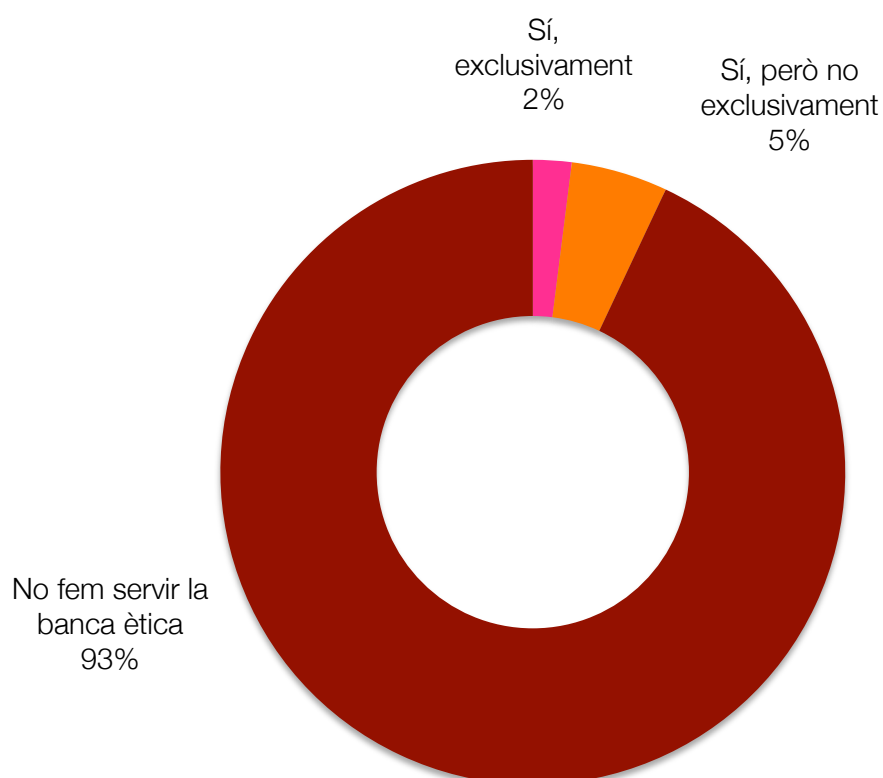

La transparència és un concepte transversal que implica totes les àrees de gestió d'una entitat i forma part de la mateixa cultura organitzativa. Les lleis de transparència fan referència a les aportacions econòmiques provinents de fonts públiques. En concret afecta les entitats privades que rebin 'ajudes o subvencions públiques' en un volum determinat: més de 100.000 €/any o 40% dels ingressos anuals (quan aquests superen els 5.000 €).

5.5. Banca ètica

La banca ètica està formada per un conjunt d'entitats financeres que prioritzen principis com la solidaritat, la cooperació i la sostenibilitat per sobre de la rendibilitat. En els darrers anys s'ha estès el seu ús en el conjunt de la societat. El 7% de les entitats de la Garrotxa la fan servir en la gestió dels recursos de l'organització, el 2% en exclusivitat i el 5% combinant-la amb altres tipus d'entitats bancàries. Quan es dóna aquesta situació, el més freqüent és que es gestionin fins al 25% dels recursos a través de la banca ètica.

Gràfic 28: Utilització la banca ètica per a la gestió dels recursos econòmics de l'associació

6. Espais i equipaments

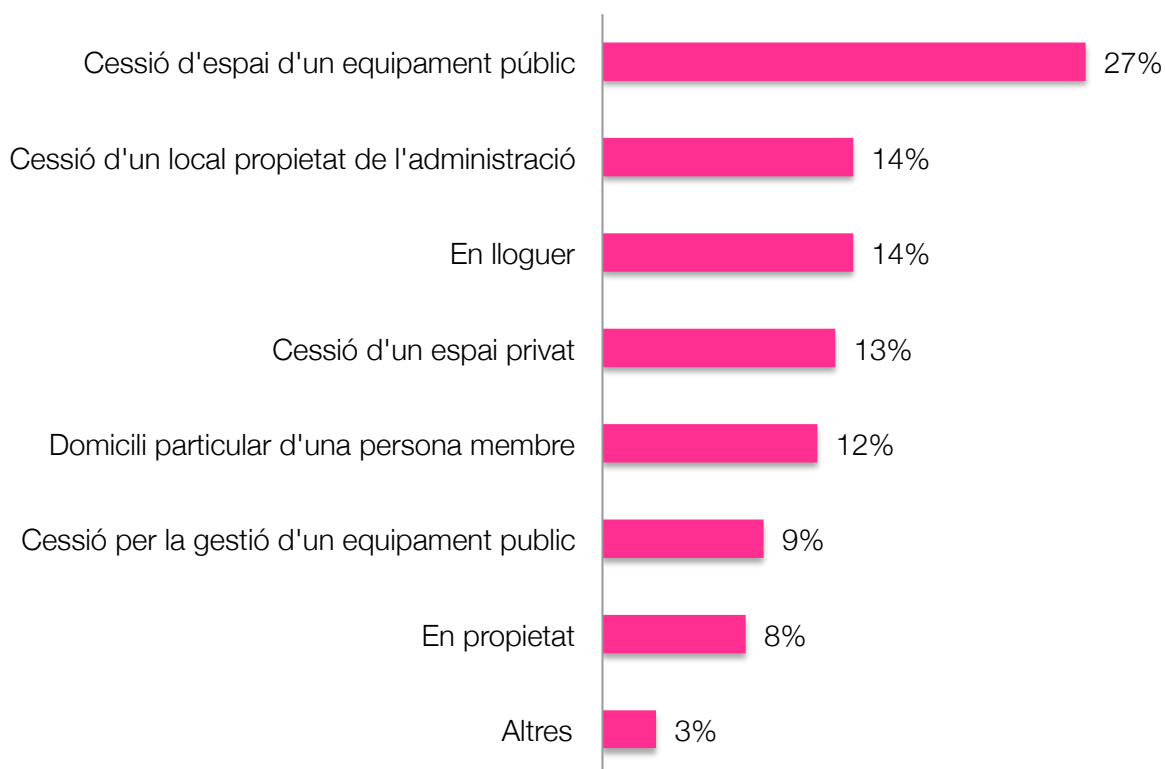

6.1. Les seus

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de la vida associativa, sovint necessaris per al desenvolupament d'activitats i també espais de visibilitat i de relació. Una primera qüestió a abordar en aquest bloc és la situació actual de les seus de les entitats. És a dir, si aquestes es troben en règim de lloguer, compra, cessió ... o bé es troben en el domicili d'algun membre de l'entitat.

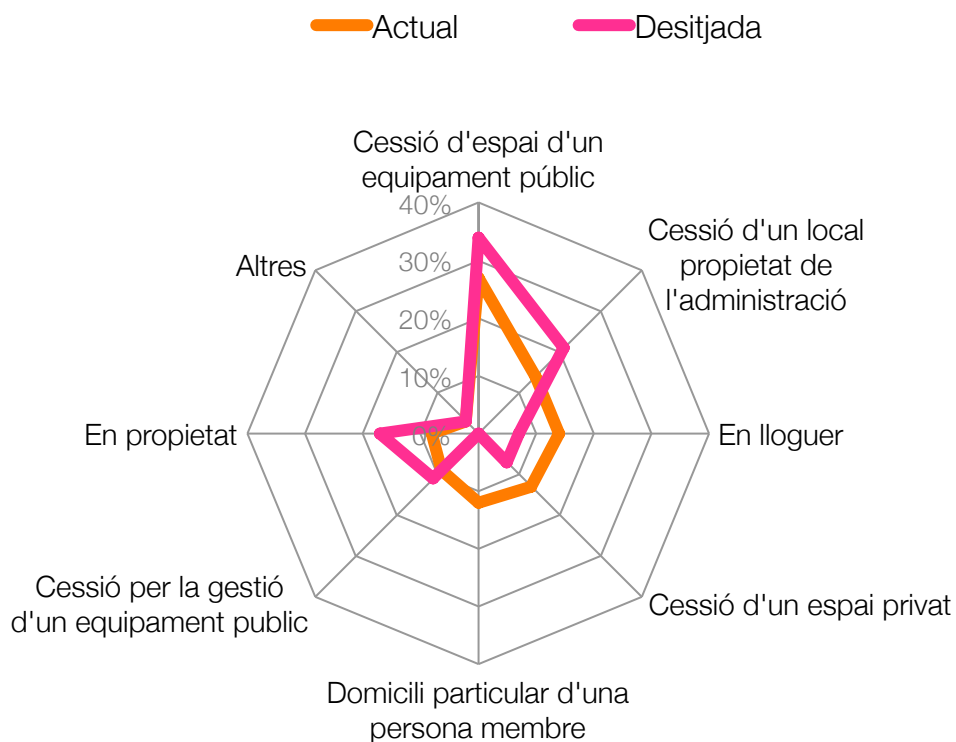
Els resultats del Panoràmic mostren que predomina la cessió d'espais dins d'un equipament públic amb un 27% del total de seus. Altres situacions freqüents són la cessió d'un local propietat de l'administració -14%-, el lloguer -també 14%- i la cessió d'un espai privat -12%. També és significatiu el percentatge d'entitats que tenen la seu en el domicili d'una persona de l'entitat -l'11%-.

Gràfic 29: Situació actual de la seu

A més de la situació actual de la seu, en el Panoràmic es pregunta per l'opció desitjada per tal de contrastar la realitat amb allò que les entitats consideren adient. De forma freqüent la cessió d'un espai públic és la preferida seguida de la cessió d'un local propietat de l'administració. Per contra, les opcions menys contemplades com a desitjades són el domicili particular i la cessió d'un espai privat.

Gràfic 30: Comparació entre la situació actual de la seu i la desitjada

6.2. Equipaments

Els equipaments, a més de poder allotjar les seus de les entitats, són espais on de forma freqüent es desenvolupen activitats. Per aprofundir en el seu ús, s'ha preguntat a les entitats pels tipus d'activitats realitzades. I per tal que cada entitat pugui especificar allò que fa s'ha formulat com a pregunta oberta. Els resultats mostren que els tallers són l'activitat més habitual, seguida de xerrades i presentacions; concerts i actuacions; i actes esportius. En menor mesura però també freqüents es troben les assemblees i reunions; i les exposicions.

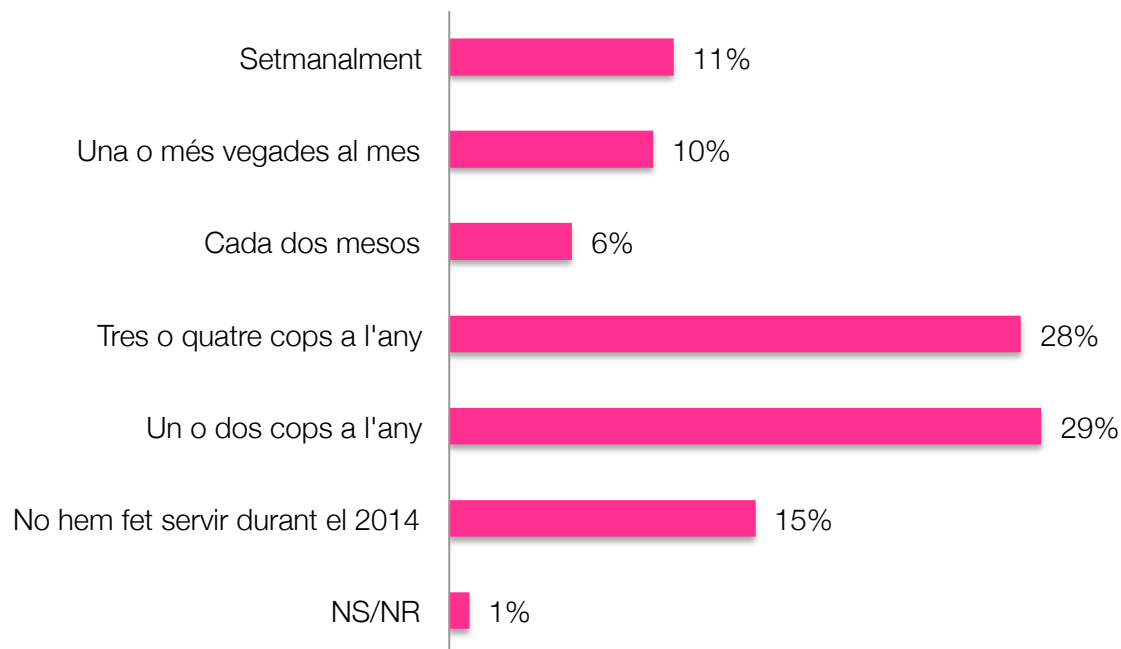
Núvol 1: Activitats més freqüents desenvolupades en els equipaments públics –la mida de les paraules correspon a la freqüència de repetició–

Actes esportius
Exposicions
Tallers
Concerts i actuacions
Assemblees i reunions
Xerrades i presentacions

Pel que fa a la freqüència d'ús dels equipaments públics, s'observa que hi ha un gruix d'entitats, en concret el 57%, que els fa servir d'1 a 4 vegades l'any. L'11% els fa servir amb una periodicitat setmanal i el 10% més d'un cop al mes.

Gràfic 31: Freqüència d'ús dels equipaments públics

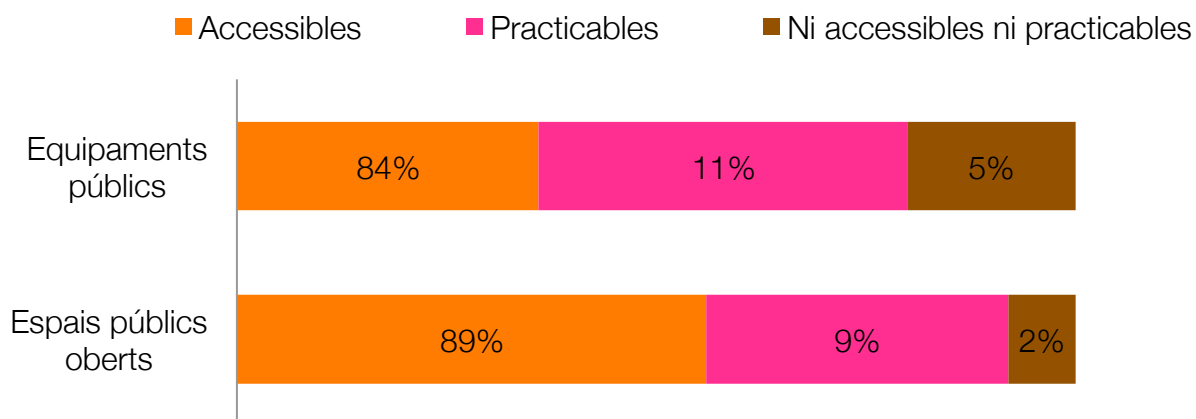

“Es podrien fer més activitats però no les fem perquè compartim el local”

Extret dels grups de discussió

Per tal de garantir la participació de tots els col·lectius, els equipaments públics i els espais oberts han de ser accessibles per a tothom. Les persones amb dificultats en la mobilitat poden trobar barreres per al desenvolupament de les activitats en carrers i places però també en els equipaments si aquests no compten amb criteris d'accessibilitat. Les entitats de forma general consideren que els entorns són accessibles per a totes les persones. Però l'11% considera que els equipaments públics que fa servir de forma habitual són només practicables. És a dir, que compten amb adaptacions puntuals i/o es poden fer servir amb ajuda de terceres persones. I el 5% afirma que no són ni accessibles ni practicables.

Gràfic 32: Percepció sobre l'accessibilitat dels equipaments públics i els espais públics oberts que fan servir les entitats habitualment

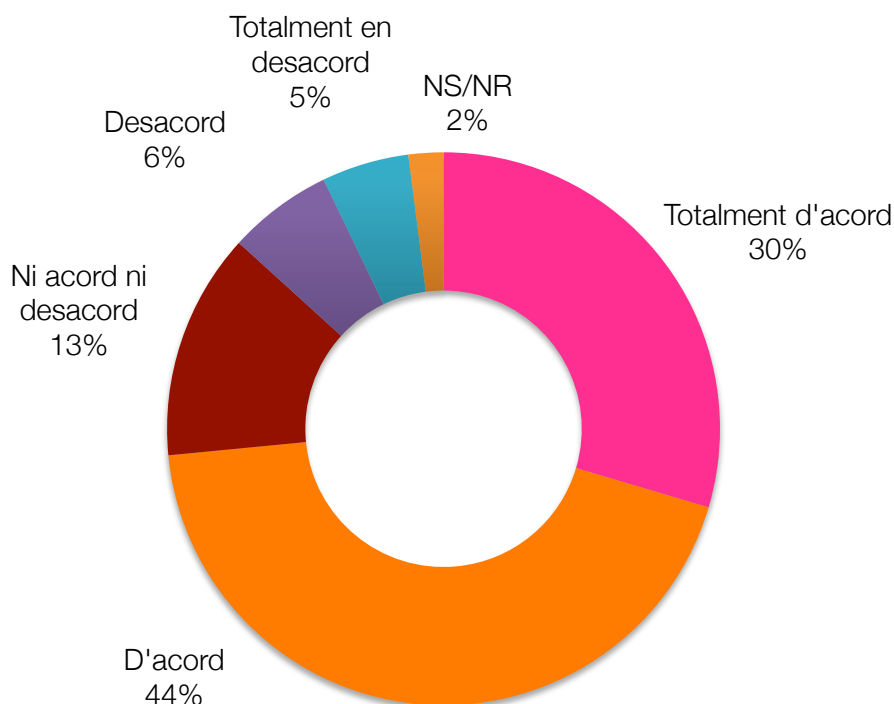

El 74% de les entitats està satisfeta amb els espais i equipaments que utilitza

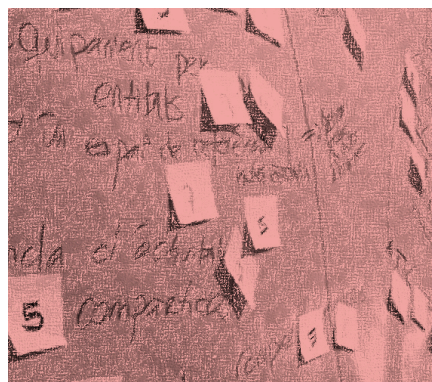
S'ha recollit també l'opinió de les entitats pel que fa a la satisfacció general dels espais, equipaments i instal·lacions que a hores d'ara fan servir. Els resultats mostren que el 74% de les organitzacions

s'hi troben satisfetes, el 15% no es posiciona i l'11% no està prou satisfeta amb els espais que utilitza o dels que disposa.

Gràfic 33: Grau d'acord amb la següent afirmació: La nostra entitat està satisfeta amb els espais / equipaments / instal·lacions que utilitza o dels quals disposa

Les reflexions recollides sobre els equipaments en els grups de discussió complementen les dades aportades. En conjunt, es van valorar positivament els equipaments disponibles per a les entitats de la Garrotxa. Quan una organització necessita un espai per a la realització d'activitats no troba dificultats per aconseguir la cessió d'un

espai encara que a vegades poden ser escassos per la demanda que hi ha. En aquest sentit una les propostes sorgides va ser la creació d'un hotel d'entitats. Però més enllà d'un espai físic on realitzar activitats o tenir la seu allotjada, es considera que seria positiu generar un punt de trobada, un lloc on compartir i conèixer les diferents realitats associatives que conviuen a la comarca.

Per terme general, les organitzacions de la Garrotxa tenen una dimensió petita o mitjana i sovint compten amb poca estructura. Aquestes característiques poden afavorir el funcionament aïllat de les entitats i amb això l'atomització del teixit associatiu. Per aquest motiu és necessari crear un lloc de referència per al tercer sector tot afavorint el treball en xarxa.

El desenvolupament d'un node sectorial es planteja des d'una visió transversal del mateix. Així aquest podria ser un espai on promoure les relacions entre entitats, ser punt de referència per a la ciutadania en qüestions de participació i alhora comptar amb serveis d'assessorament i acompanyament per a les entitats.

“A Olot ja hi ha espais amb serveis per a empreses. Seria quelcom semblant per a entitats”

Extret dels grups de discussió

“Ara no hi ha un servei on abocar tota la informació o demanar sales d'una manera àgil...”

Extret dels grups de discussió

“Una persona que és nouvinguda... podria també tenir un espai on dirigir-se, un espai de referència...”

Extret dels grups de discussió

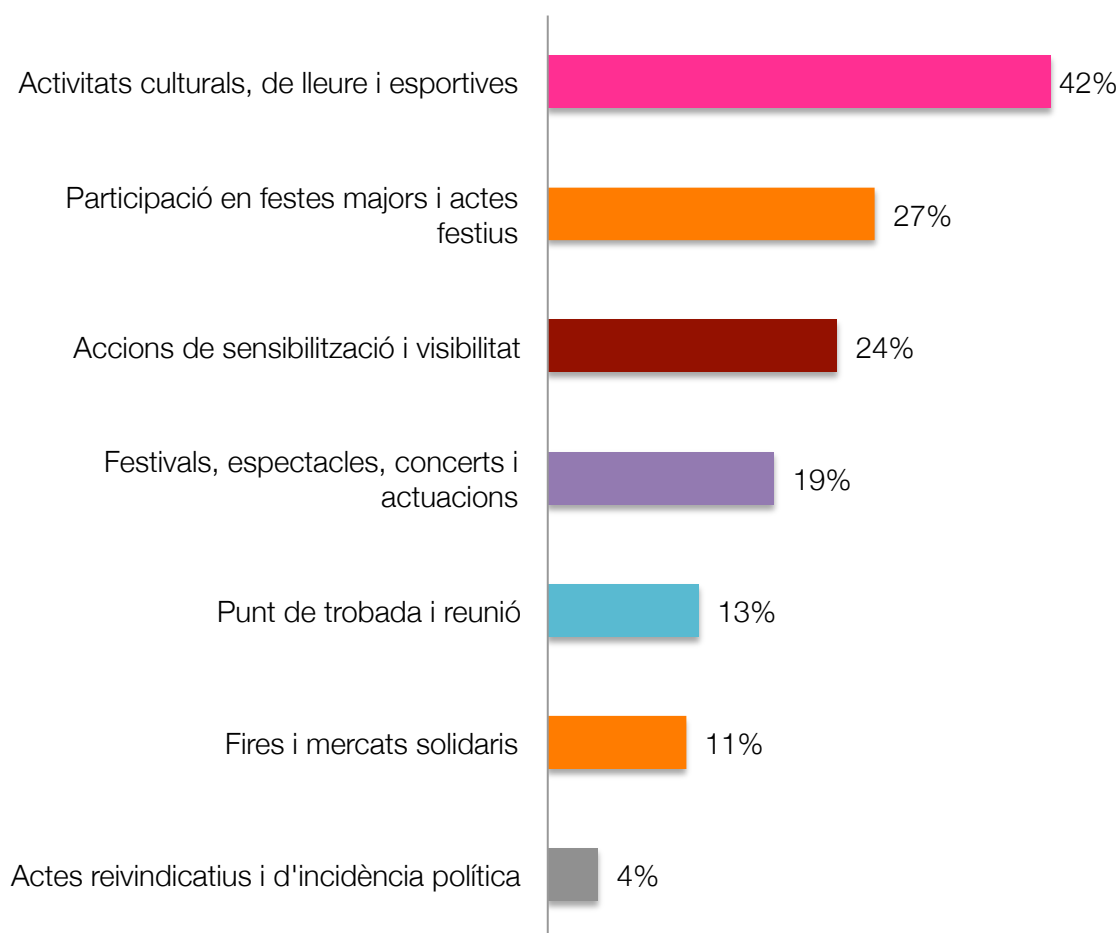
6.3. Espais públics oberts

Els espais públics oberts, com ara places i jardins, són llocs de participació i activitat associativa on sovint s'estableixen vincles amb el territori. En El Panoràmic s'analitzen les activitats que es realitzen i la freqüència d'ús amb la qual es fan servir. De forma

habitual es realitzen activitats culturals, de lleure i esportives -42% de les entitats en realitzen-, seguides de la participació en festes majors -27%- i les accions de sensibilització i visibilitat -24%-. Com és lògic, una mateixa entitat pot realitzar més d'un tipus d'activitat en els espais públics oberts i, per tant, els resultats en aquest cas no són de suma 100.

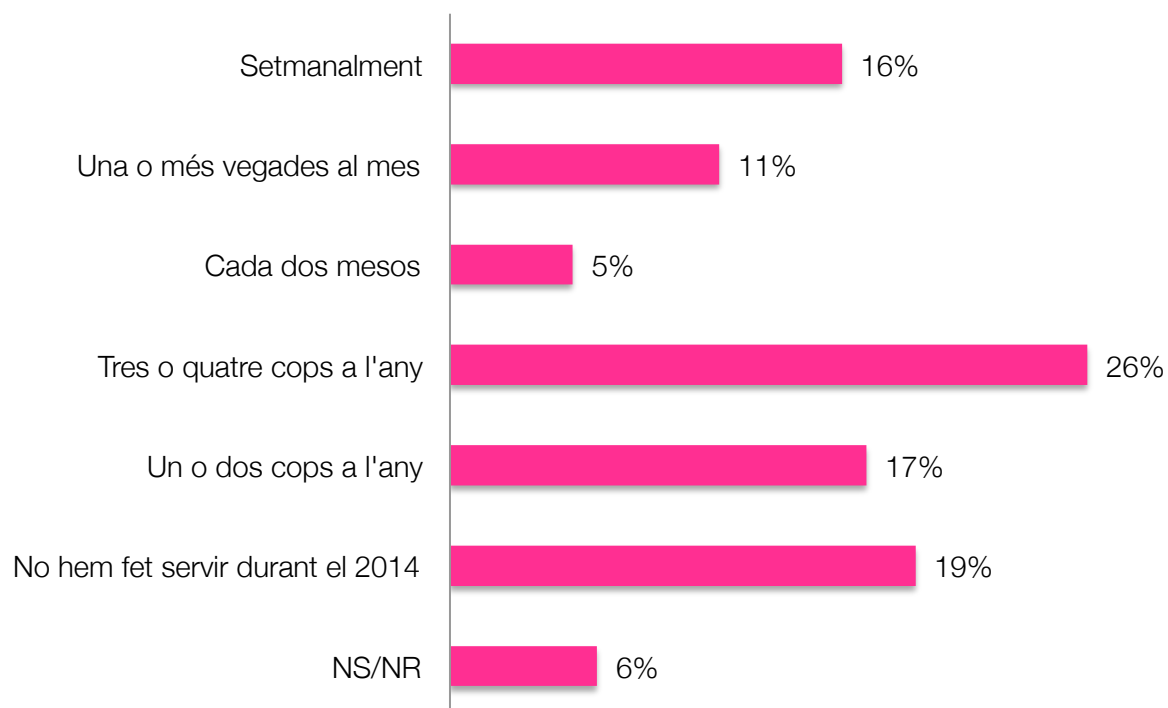
El 42% de les entitats realitzen activitats culturals, de lleure o esportives en espais públics oberts

Gràfic 34: Activitats més freqüents desenvolupades als espais públics oberts (multi-resposta)

En relació a la freqüència d'ús; les organitzacions garrotxines fan un ús habitual dels espais públics oberts. El 16% els fa servir setmanalment, l'11% com mínim un cop al mes i el 5% cada dos mesos. Tanmateix, el 19% de les entitats afirmen no haver fet cap ús dels espais públics oberts durant el 2014.

Gràfic 35: Freqüència d'ús dels espais públics oberts

7. Present i futur

7.1. Temes prioritaris per a les entitats

Les entitats han de donar resposta diàriament a les diferents situacions que es presenten, algunes d'elles vinculades directament amb la seva activitat però d'altres temes tenen a veure amb la gestió organitzativa. En la seva majoria aquestes qüestions es van resolent però n'hi ha d'altres que poden generar incertesa i preocupació davant la falta de recursos i eines per fer-hi front.

En el qüestionari del Panoràmic s'han incorporat una sèrie de temes que habitualment preocupen les entitats –que ja van ser identificats a la primera edició- i s'ha demanat a les entitats que els endrecin per ordre de prioritat. Els resultats mostren que la base social, entesa com el grup de persones i organitzacions compromeses amb l'entitat és una qüestió principal. Sovint no resulta fàcil fer arribar el missatge a la ciutadania, aconseguir sensibilitzar-la i implicar-la amb la missió.

Aquesta idea es veu reforçada amb el segon tema prioritzat, que és la millora de la comunicació i la difusió. Per ampliar i implicar la base social, les entitats necessiten desenvolupar eines de comunicació efectives. Un exemple emprat durant els grups de discussió van ser les activitats puntuals que requereixen més persones de les habituals. En aquests casos es dona la necessitat de fer crides de voluntariat. Algunes entitats expliquen que més enllà de canals digitals per comunicar-se, fan servir mètodes clàssics com ara repartir fulletons porta a porta o fer cartelleria.

“Hi ha molta gent que no se n'assabenta (en referència a les activitats) i després diuen “a Olot no es fa res””

Extret dels grups de discussió

“Pensem que la comunicació és vital per poder treballar, entre tots podem fer molt més que separats”

Extret de les preguntes obertes del qüestionari

Esquema 4: Temes prioritaris per les entitats en el seu dia a dia

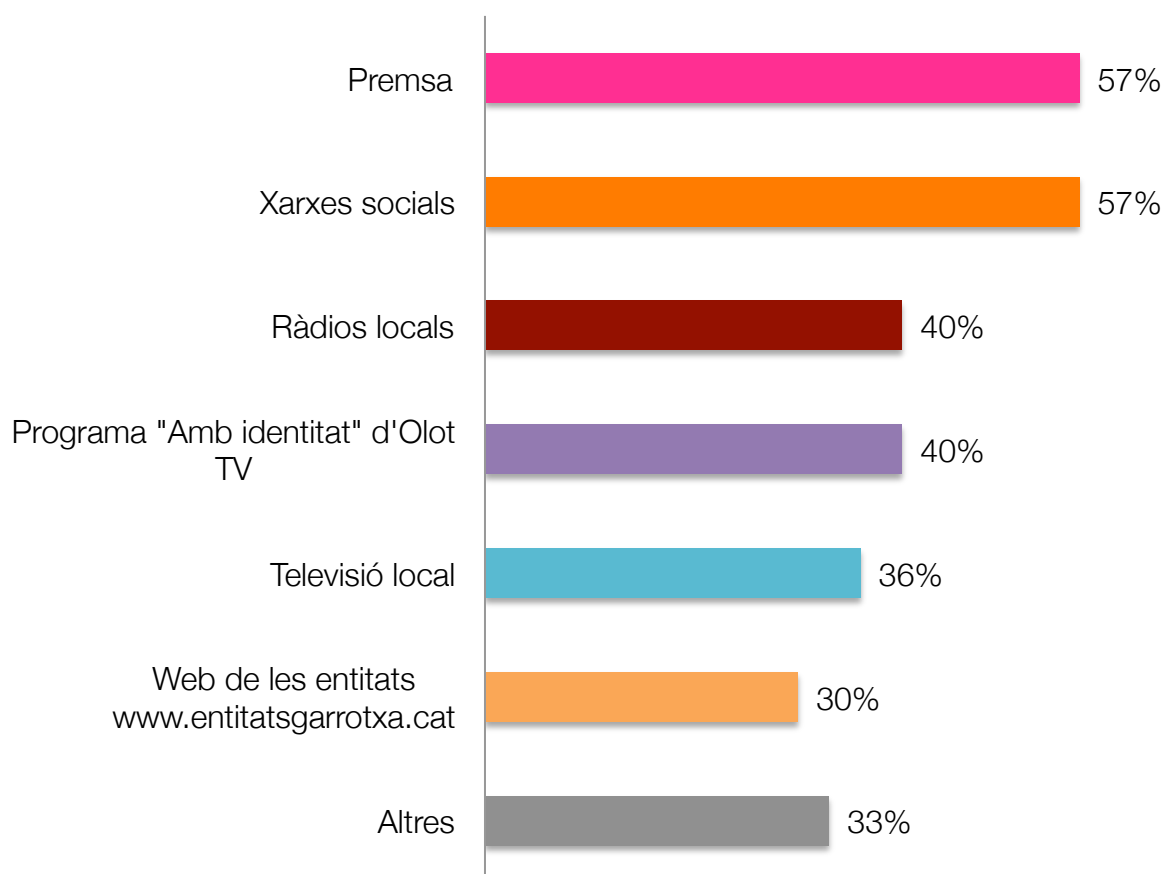
- 1 Base social
- 2 Millorar la comunicació i la difusió
- 3 Assolir els objectius missionals
- 4 Millorar la gestió interna de l'entitat
- 5 Relleus en el òrgans de govern
- 6 Diversificar les fonts de finançament
- 7 Millorar la relació amb les administracions
- 8 Disposar d'espais i locals

*“Com fer per motivar? Com comunicar?
Com fer-ho i fer-ho bé?”*

Extret dels grups de discussió

Per complementar la puntuació i les reflexions al voltant de la comunicació i difusió, el Panoràmic ha recollit informació sobre l'ús de diferents recursos existents, molts d'ells específics de la Garrotxa, en relació a la comunicació. Els resultats indiquen que el 57% de les entitats ha fet servir com a mínim un cop la premsa i les xarxes socials per a la difusió de les seves activitats. El 40% afirma haver emprat les ràdios locals i/o l'espai de divulgació sobre activitats del teixit associatiu "Amb identitat" d'Olot TV. Més enllà d'aquest programa, la televisió local l'han fet servir el 36% de les entitats i el web de les entitats el 30%. Per últim, en l'opció 'Altres' es recullen accions de difusió diverses com són els webs i blogs de les mateixes entitats, l'enviament de butlletins per correu electrònic, les revistes i la cartelleria.

Gràfic 36: La vostra entitat ha utilitzat un o més cops un dels següents recursos? Multiresposta

Els objectius missionals ocupen la tercera posició i la millora de la gestió interna és la quarta prioritat. Altres temes destacats són els relleus dels òrgans de govern, la diversificació de fonts de finançament, la millora de les relacions amb les administracions i els espais i locals. La major part d'aquestes qüestions van ser tema de debat durant els grups de discussió i les reflexions més destacades s'han anat recollint al llarg d'aquest informe.

Però a més de la llista de prioritats, sobre la base de les reflexions recollides en els grups de discussió es desprèn que una de les principals dificultats per a les organitzacions de la Garrotxa en el seu dia a dia té a veure amb el compliment de determinades obligacions legals. Aquesta qüestió sembla que ha anat agafant protagonisme en els darrers anys arran dels recents canvis legislatius en matèries tan diverses com la Llei del Voluntariat i la Llei de Transparència. Sovint la manca d'informació i el desconeixement pot generar incertesa. I, de fet, aquesta situació preocupa les entitats, en especial entre les persones que formen les juntes, ja que senten que la responsabilitat legal pot recaure sobre elles.

En aquest escenari es percep que s'han de realitzar molts tràmits que són, a més, complexes i de difícil comprensió. Per a entitats de petita i mitjana dimensió, i amb poca estructura, les noves lleis que afecten el tercer sector es poden considerar barreres burocràtiques que tenen poc a veure amb la transformació social. Hi ha una demanda explícita per clarificar conceptes, rebre suport en la realització de les gestions i garantir que s'està complint amb totes les normatives vigents.

“El tema fiscal és un problema greu, a veure si haurem de plegar”

Extret dels grups de discussió

“Ja no són dubtes, és explicar com va tot”

Extret dels grups de discussió

“Hi ha unes lleis noves... hi ha moltes dificultats per fer voluntariat”

Extret dels grups de discussió

“El problema més gran és la burocràcia que ens han demanat. Si ho vols fer legal, realment és bestial”

Extret dels grups de discussió

En aquest sentit, una de les propostes més valorades en els debats és la creació d'un servei d'assessorament i acompanyament a les entitats en temes vinculats a la gestió organitzativa. Això inclou diferents qüestions com la fiscalitat, els nous marcs normatius, el desenvolupament de projectes, la gestió del voluntariat, etc. En definitiva, les entitats garrotxines transmeten un

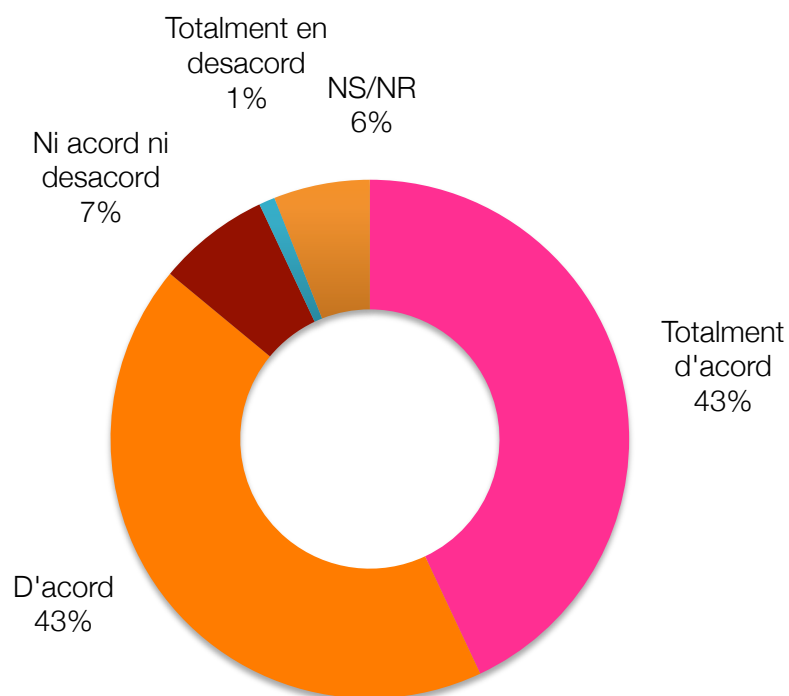
neguit en temes vinculats a la gestió i volen saber que no estan soles davant aquestes qüestions. Hi ha entitats que segurament amb un assessorament poden resoldre els seus dubtes i avançar en les gestions de forma individual però d'altres probablement necessitarien un procés compartit on formar-se i desenvolupar eines, tot apoderant-se.

7.2. Reptes del món no lucratiu expressats per les entitats

De la mateixa forma que amb les prioritats quotidianes de les entitats garrotxines, en el qüestionari s'ha demanat que s'endrecin un seguit de reptes pel món no lucratiu. A diferència del punt anterior, ara no es tracta de considerar la pròpia entitat sinó d'ampliar la mirada al teixit associatiu de la Garrotxa. En aquesta llista també s'han afegit alguns temes d'actualitat com són la creació d'una agència de comunicació associativa i un nou model de fiscalitat.

Els resultats assenyalen com un repte clar l'ampliació i la implicació de la base social. Aquest coincideix amb la prioritat principal en el dia a dia de les entitats. Per sota d'aquest es troben la consolidació del finançament, el reconeixement social i de les administracions, i el treball en xarxa i la col·laboració amb diferents agents. Es tracta de tres temes que de forma habitual s'identifiquen dins del sector com a elements a millorar. Complementa aquesta informació la valoració de les associacions pel que fa a la seva participació en espais trobada municipal. Els resultats mostren que el 86% els valora positivament.

Gràfic 37: Grau d'acord amb l'afirmació: "La nostra organització valora positivament la seva participació en espais de trobada i participació municipal"

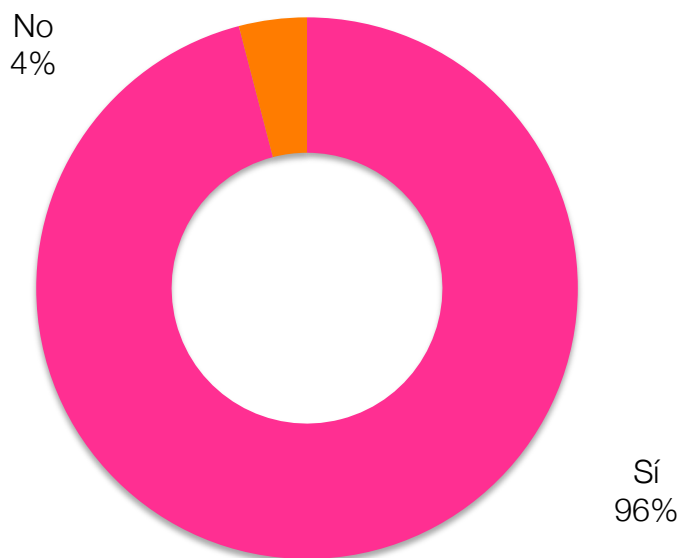

Esquema 5: Reptes del món no lucratiu per ordre d'importància

- 1 Base social
- 2 Consolidar el finançament
- 3 Reconeixement social i de les administracions
- 4 Treball en xarxa i col·laboracions
- 5 Model propi de fiscalitat
- 6 Agència de mecenatge
- 7 Agència de comunicació
- 8 Extensió del codi ètic a l'àmbit català
- 9 Modificació del reglament d'espectacles públics
- 10 Millora del treball d'incidència política

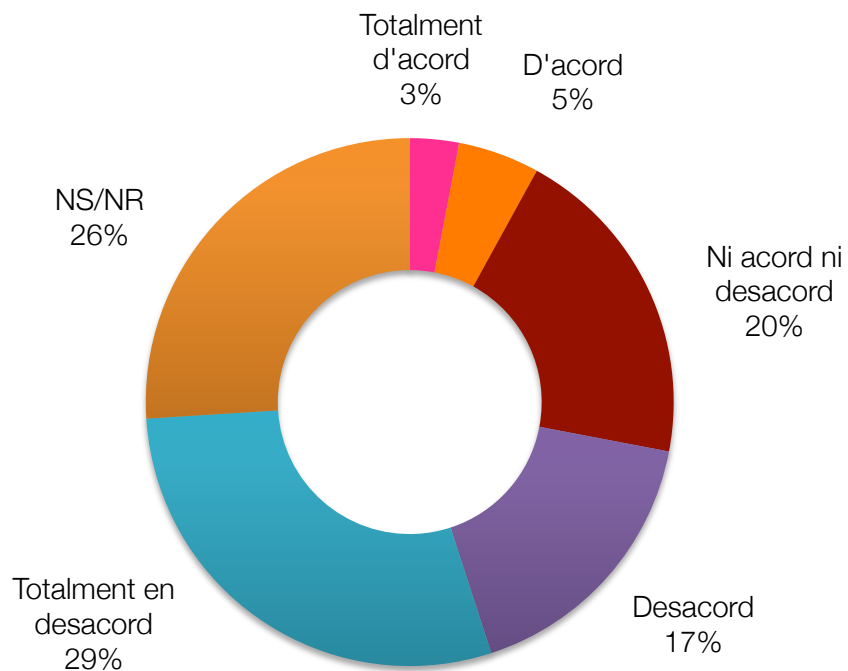
A partir del cinquè repte es troben un seguit de propostes platejades des de l'àmbit associatiu. Aquest és el cas del desenvolupament d'un model propi de fiscalitat, de la creació d'una agència de comunicació associativa i d'una agència de mecenatge. En relació a la comunicació, hi ha una dada que pot complementar aquest repte, ja que el 96% de les entitats participants en l'enquesta és favorable a la creació d'una agenda única d'activitats de la Garrotxa.

Gràfic 38: Creieu que seria bo tenir una agenda única de totes les activitats que es programen des de les entitats de la Garrotxa?

En darrer lloc es troba la incidència política, un tema directament vinculat amb l'esperit de la societat civil organitzada. Aquesta es pot definir com la capacitat d'influir en les decisions públiques i privades així com en les formulacions i implementacions de polítiques en benefici del bé comú. Coincidint amb l'any electoral es va voler preguntar a les entitats per les accions d'incidència política. Els resultats mostren que el 46% no ha realitzat cap acció d'incidència política mentre que l'altre 46% no es posiciona. Aquest elevat resultat de no resposta fa suposar un cert desconeixement al voltant d'aquesta eina de participació.

Gràfic 39: Grau d'acord amb la següent afirmació: La nostra entitat ha realitzat accions d'incidència política en el marc del procés d'eleccions municipals de maig de 2015

8. Annexos

8.1. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa és un organisme públic format per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa que té l'encàrrec de gestionar els serveis socials a la comarca de la Garrotxa. Es va crear l'any 1997 amb la voluntat de treballar de manera coordinada i millorar la prestació dels serveis a tots els municipis de la comarca de la Garrotxa. Des del moment de la seva creació, l'aleshores Consorci de Benestar Social de la Garrotxa fou una experiència pionera a Catalunya de col·laboració entre un ajuntament de més de 20.000 habitants i un Consell Comarcal, que amb el pas dels anys s'ha anat ampliant a altres comarques de Catalunya.

L'any 2007, coincidint amb el desè aniversari, la seu del Consorci es va traslladar a Can Castellanes, un edifici singular de la ciutat amb una dilatada història al seu darrere que ha tingut usos molt diversos: des d'una caserna de la Guàrdia Civil a un taller de sants. El trasllat va permetre agrupar tots els treballadors en unes mateixes instal·lacions.

8.2. Entitats impulsores del Panoràmic

El Consell d'Associacions de Barcelona és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració –territorial i sectorial- i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'Observatori del Tercer Sector és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social “la Caixa” té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluables i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

8.2. Fitxa tècnica

Tipus d'estudi: quantitatiu

Àmbit: comarca de la Garrotxa

Univers: organitzacions sense afany de lucre i d'iniciativa privada. També entitats i col·lectius sense forma jurídica

Disseny mostral: estratificació per àmbits d'actuació

Dimensió de la mostra: 96

Nivell d'error: per un nivell de confiança del 95,5% i en situació de màxima indeterminació ($p=q=0,5$) el error màxim és del $\pm 8\%$

Calendari de treball de camp: de setembre a desembre de 2015

Recollida d'informació: aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades: depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi: estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència: l'any de referència és 2014 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp a excepció de la pregunta d'opinió en relació amb la incidència política.

Grups de discussió

Calendari: 7 i 8 de març de 2016

Lloc de realització: C/ Lliberada, 9, Olot

Total participants: 32 persones provinents de 27 entitats

Dinàmica: Reflexió compartida sobre temes del sector per a la generació d'idees clau i debat obert. Posteriorment, puntuació per grau d'importància de cadascú dels temes tractats.

8.3. Equip

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Institut Municipal d'Esports i Lleure d'Olot

Institut Municipal d'Educació i Joventut d'Olot

Institut de Cultura de la Ciutat d'Olot

Institut Municipal de Promoció d'Olot

Observatori del Tercer Sector

Pau Vidal

Montse Fernández

Laura Chipre

Rut Garcia

Jaume Albaigès

8.4. Fonts consultades

Corts, S.; Montaña, O.; Torra, R. (2012). *"2n Congrés d'Associacions de Barcelona. Memòria 2010-2011"*. Barcelona: Consell d'Associacions de Barcelona.

Fernández, M.; Vidal, P. (2015). *"Panoràmic de les Associacions de Barcelona 2014. Fotografia d'un compromís amb la ciutat"*. Dossier Barcelona Associacions. 2a època – núm1. Barcelona: Torre Jussana

Llei 25/2015 del 30 de juliol, del voluntariat i del foment de l'associacionisme. DOGC 6930 del 7/8/2015. Recuperat de:
<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6930/1438814.pdf>

Murray, R.; Larry, J. (2005). *"Estadística"*. 3a edició. Mèxic DF: Mc Grau-Hill / Schaum

Torregrossa, M.D. (2013). *"Régimen fiscal de las entidades no lucrativas"*. Recuperat de:
http://www.ens.cat/sites/default/files/regimen_fiscal_de_las_entidades_no_lucrativas.pdf

Trullén, J. (dir). *"Enquesta 2011 Condicions de Vida i Hàbits de la Població Catalana. Resultats Sintètics Barcelona: ciutat, àrea metropolitana, regió metropolitana i província"*. Barcelona: IERMB, Àrea Metropolitana de Barcelona i Diputació de Barcelona

Vidal, P.; Fernández, M. (2013). *"Anuari 2013 del Tercer Sector Social de Catalunya. Document de síntesi"*. Barcelona: Taula d'entitats del Tercer Sector Social i Observatori del Tercer Sector

Vidal, P. (et al.). (2009). *"Manual de gestió del voluntariat"*. Barcelona: Obra Social la Caixa. Recuperat de:
http://www.observatoritercersector.org/pdf/publicacions/2010_01_manual_gestio_voluntariat.pdf

Agraïments

Gràcies a totes les entitats participants per fer possible aquesta recerca i col·laborar així en l'enfortiment del teixit associatiu de la Garrotxa. Gràcies també a l'equip tècnic del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa per donar empenta a la recollida de respostes i per les aportacions en el disseny del qüestionari.

El projecte no hauria estat possible sense el treball dedicat de tot l'equip així com del suport de les institucions i administracions públiques que han donat suport a la recerca.

Entitats: Associació Cultural La Química
Associació de Jubilats i Pensionistes de Les Preses
Associació de Veïns del barri del Morrot-Pla de Baix
Associació Garrotxa Cultural
Associació de Dones Sudsaharianes de la Garrotxa
Casal de la Gent Gran El Centre de Santa Pau
Lliga Catalana d'Ajuda al Malalt de Càncer Girona i Comarques
Penya Blaugrana Almogàvers Garrotxins
Associació Banc del Temps de la Garrotxa
Associació de Fatiga Crònica i Fibromiàlgia de la Garrotxa
Associació de Voluntaris de Protecció Civil d'Olot
ATIC Associació de Turisme, Indústria i Comerç de Sant Feliu de Pallerols
Escola de Dansa Folklòrica Garrotxa
ADAD Accions socials
ADF de les Planes d'Hostoles
Agrupació de Persones Sordes de la Garrotxa
Altrart. Associació d'Arteràpia d'Olot
AMIPA CEIP El Morrot
AMIPA CEE Joan XXIII
AMIPA de les Ilars d'infants municipals d'Olot
AMIPA Escola Volcà Bisaroques
AMIPA IES La Garrotxa
AMPA Escola Bressol Petits Pescallunes
AMPA Escola Pia Olot
AMPA Escola Rocalba de Sant Feliu de Pallerols
Associació Amics del Tren Olot-Girona
Associació Aules de Difusió Cultural Garrotxa
Associació de Veïns del barri Sant Ferriol
Associació Cercle Euram Garrotxa
Associació Cultural Cine Club Olot
Associació Cultural i Recreativa Amics del Porc i del Xai d'Olot (AOAPIX)
Associació d'Amics dels Nens d'Educació Especial
Associació d'Estudis Cannàbics de la Garrotxa
Associació de Comerciants d'Olot
Associació de Discapacitats de les Comarques Gironines
Associació de Gent Gran de Castellfolit de la Roca
Associació de Joves del Gos de Sant Roc
Associació de Mauritans de Toulé a Catalunya
Associació de Músics i Intèrprets d'Olot i comarca
Associació de Pensionistes i Jubilats Esplai d'Olot
Associació de Propietaris i Veïns de Vivendes Garrotxa
Associació de Propietaris o Veïns de la plaça Bisaroques
Associació de Turisme i Comerç de la Vall d'en Bas
Associació de veïns de Bonavista
Associació de veïns de Sant Francesc-Estires
Associació de Veïns del barri de Sant Miquel d'Olot
Associació de Veïns del barri de Sant Roc
Associació de Veïns del Barri dels Desemparats
Associació de Veïns del Xiprer
Associació de Veïns Sant Cristòfor i Mas Bernat
Associació de Voluntariat Social Verge de la Salut
Associació de Voluntaris de Protecció Civil de Les Planes d'Hostoles
Associació Garrotxina Amics del Bonsai
Associació Gospel Cor Garrotxa
Associació Grup de Diàleg Interreligiós d'Olot
Associació Juvenil Cor Juvenil Gaia d'Olot
Associació Muralla 15
Cantabile Cor de Cambra
Càritas Arxiprestal de la Garrotxa
Casal d'Avis de Sant Joan les Fonts
Centre Catòlic Olot
Club Ciclista Pedal Maia
Club Escacs Olot
Club Natació Olot
Club Volei Olot
Col·lectiu Feminista La Dalla Garrotxa
Comunitat Islàmica de la Garrotxa
Coral Malagrida
Delegació de la Garrotxa de la Institució Catalana d'Història Natural
El Til·ler, Associació de Cultura Popular de la Garrotxa
Església Cristiana Evangèlica Beraca - Bones Notícies
Esplais de la Garrotxa
Estelada 2014 Plataforma Cívica per la independència dels Països Catalans
Fundació Antic Hospital Sant Jaume
Fundació La Caritat
Institut d'Estudis Socials de la Garrotxa (IDESGA)
INTEGRA
Junta Veïnal de Batet de la Serra
L'Associació de Pares d'Alumnes de l'Institut d'Ensenyament Secundari Bosc de la Coma
La Companyia Pic Pic
La Fageda Fundació
La Garrotxa amb el Sàhara
LITTERAE Associació Cultural
Manaies de la Confraria de Sant Cristòfol
Moto Club Olot
Ofolk - Ball a la plaça
Òmnium Garrotxa
Orfeó Popular Olotí
Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca
Turisme Garrotxa
Una Càpsula de Teatre
Unió Esportiva Olot, SAD
Xerrics d'Olot, Colla Castellera de La Garrotxa
Centre d'Esplai Sant Vicenç de Besalú
AEiG Nostra Dona del Tura

panoràmic